

Delavska enotnost

Časopis slovenskih delavcev

Ljubljana, 7. novembra 1996 ☆ številka 51 ☆ letnik 55 ☆ odgovorni urednik: Ciril Brajer

OBSODBA ODPOVEDI

“Odpoved kolektivnih pogodb ima lahko hude posledice za Slovenijo, saj lahko privede do nasprotnega, torej negativnega razvoja. Na kocki so tudi prizadevanja Slovenije za vstop v Evropsko unijo, ki temelji na socialnem partnerstvu.

Odpoved kolektivnih pogodb vodi k ukinitvi nekaterih socialnih storitev, ki pa so nujne, saj so plače v Sloveniji majhne. Delodajalci poskušajo kolektivne pogodbe nadomestiti z individualnimi, kar vodi v nepravilnost in neenakost delavcev in ogroža socialni mir. Takšna politika je lahko samo plod ukrepanja ignorantov, ki ne vedo nič o gospodarstvu in socialni politiki. Deregulacija trga delovne sile kratkoročno sicer pokaže nekaj rezultatov, vendar pa postane nato celoten sistem gnil. Zdrave družbe se na tak način ne da graditi - to so modeli iz preteklosti, ki jih lahko uvažajo samo strokovno nekompetentni ljudje, pod vplivom ideologij 19. stoletja.”

To je o odpovedi splošne in panožnih kolektivnih pogodb povedal Dan Gallin, generalni sekretar mednarodnega sindikata IUF. Več o konferenci sindikatov skupnosti Alpe Jadran na 3. strani.

BOGOVI SO PADLI NA GLAVO

Brane Mišič, član predsedstva ZSSS, na 3. strani sesuva »argumente« delodajalcev, s katerimi skušajo opravičiti svoje bedno dejanje.

ALI SE JE DRŽAVA USTREZNO ODZVALA NA ODPOVED SPLOŠNE KOLEKTIVNE POGODBE? stran 6

DELAVCI SO TEMELJNI DEJAVNIK HITREJŠEGA RAZVOJA TURIZMA V EVROPI

stran 3

KRUH ZA 14.000 BREZPOSELNIH

stran 7

KOVINARJI, KI VEDO, KAJ JE SOLIDARNOST

Sindikat kovinske industrije - IGM München

Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije
Drage kolegice in kolegi!

Z veliko pozornostjo spremljamo vaš boj za ohranitev splošne in panožnih kolektivnih pogodb.

Obstaja vzporednica z našimi razmerami. Zvezna vlada in delodajalci so s krčenjem mezd (začasna odsotnost z dela) ter ukinjanjem božičnice in nadomestila za dopust prekinili socialni mir. Proti temu se bomo upirali z vsemi sredstvi. Torej, oboji imamo enak cilj.

Zato Sindikat kovinske industrije Bavorske - IGM, ki zastopa več kot 350.000 članov, podpira vaše zahteve in aktivnosti z dne 24. oktobra 1996.

Smo na vaši strani!

Werner Neugebauer,
predsednik

Ludwig Huber,
odgovoren za stike z javnostjo

ZSSS odklanja pogajanja

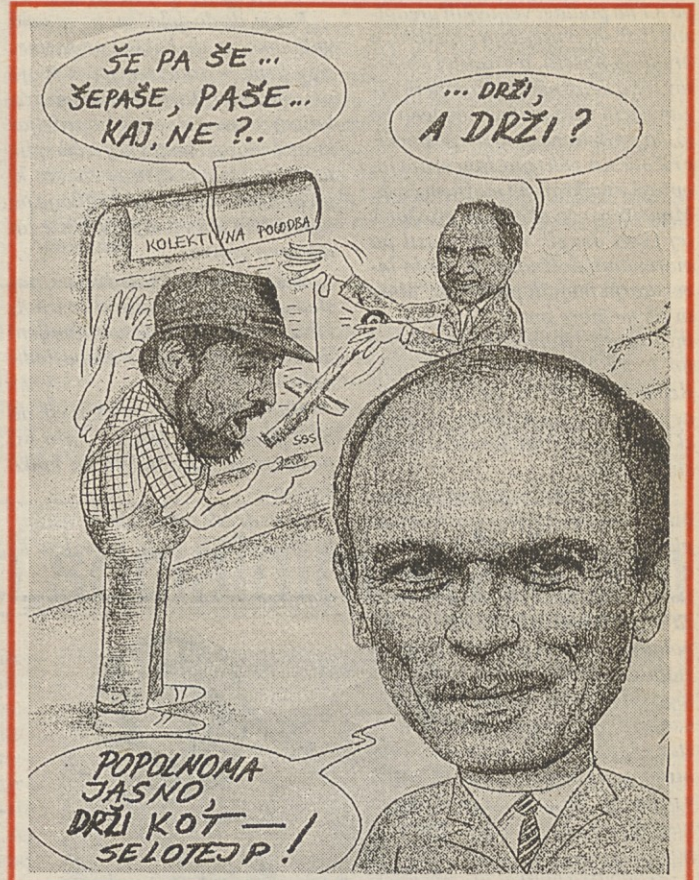
Sreda, 14⁰⁰

Informativna služba ZSSS sporoča, da so delodajalci za 6. november povabili sindikate na začetek pogajanj o novi kolektivni pogodbi za gospodarstvo. Torej so preslišali, da so pogajalski partnerji - sindikati enotno zavrnili njihov predlog nove pogodbe.

Zveza svobodnih sindikatov se na povabilo zato ne bo odzvala. Od delodajalskih organizacij pričakuje, da bodo sprožile obvezen postopek pomirjanja, kot ga predvideva odpovedana splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo. Dokler postopek pomirjanja ne bo končan, se vabilom za pogajanja ZSSS ne bo odzvala.

Dušan Semolič, predsednik ZSSS, je podpredsedniku Gospodarske zbornice Slovenije Valterju Drozgu še pisno odgovoril na vabilo. Po njegovem mnenju na seji ekonomsko-socialnega sveta 1. oktobra ni bilo doseženo soglasje o imenovanju dveh strokovnih skupin, ki naj bi ocenili izvajanje socialnega sporazuma in predlog nove kolektivne pogodbe, kot so jo predložili delodajalci. Opozoril je, da se pogajanja lahko začnejo le na podlagi veljavne splošne pogodbe in pogodb dejavnosti. Poudaril je tudi, da bi bilo treba analizirati makroekonomske kazalce in oceniti morebitno odstopanje od predvidevanj, na katerih je zgrajen letošnji socialni sporazum. Semolič zaključuje, da je treba pred začetkom pogajanj razčistiti tudi stavkovne zahteve ZSSS in Pergama.

Iz vsega tega je jasno, da lahko zelo kmalu pričakujemo zaostrovanje sindikalnega boja.

Protest sindikatov negospodarstva proti izjavi g. Janeza Janše

G. Janez Janša je na ponedeljkovem soočenju na TV Slovenija (ponovljeno v Delu 6. 11. 1996) izjavil, da bo njegova stranka, če bo prišla na oblast, znižala plače v negospodarstvu, ki so za 30 % višje kot v gospodarstvu.

Protestiramo proti taki nameri g. Janeza Janše, ki ne upošteva zahtevnosti dela (kvalifikacijske strukture), ki je v negospodarstvu bistveno višja kot v gospodarstvu, in smo proti znižanju plač zdravnikom, znanstvenikom, profesorjem, medicinskim sestram, uradnikom, carinikom, policistom, igralcem in drugim poklicem v negospodarstvu.

Vinko Kastelic,
vodja koordinacije

SINDIKATE BOLJ OVIRAJO NACIONALNE BIROKRACIJE KOT PA EVROPSKA

sindikalni
ZAUPNIK

SITA VRANA LAČNI
NE VERJAME

Milano Utroši,
članu predsedstva ZSSS

Dragi kolega!

V četrtek, ko ste stavkali, sem držal pesti v želji, da bi vam šla stavka gladko od rok.

Zelo me je veselilo, da sem se lahko udeležil vaše okrogle mize o sodelovanju delavcev pri upravljanju v vaši državi in v Evropi, vključno z evropskimi sveti delavcev.

Razprave so bile napete in tudi zame zelo poučne. Nenazadnje sem lahko videl vsaj delček vaše res lepe dežele.

Zagotovo še pridem!
S priručnimi pozdravi

Willy Buschak,
politični sekretar Evropske
konfederacije sindikatov
Bruselj, 24. oktobra 1996

Odgovor na odprto pismo policijskega sindikata ministru Gantarju v zvezi z legalizacijo mejnih prehodov s Hrvaško

Na vprašanje predsednika Policijskega sindikata Slovenije o legalizaciji mejnih prehodov pojasnjujem naslednje:

Vlada je 8. decembra 1994 sprejela sklep v zvezi s problematiko na mejnih prehodih, s katerim je naročila ministrstvu za okolje in prostor, da v najkrajšem možnem času izvede postopek za legalizacijo in dokončno ureditev mejnih prehodov z Republiko Hrvaško. Omenjeni sklep je treba brati skupaj z drugim vladnim sklepom, ki za investitorje po vsej zvezi s 1. januarjem 1995 zadoljuje Servis skupnih služb vlade.

Pristojnost ministrstva za okolje in prostor je po omenjenem sklepu ter na podlagi veljavnih predpisov (zakoni o urejanju prostora, o urejanju naselij, o graditvi objektov ter o delovnem področju in organizaciji ministrstev) omejena na to, da predpisane upravne postopke, pri čemer na zahtevo investitorja, opravi v najkrajšem možnem času. Ministrstvo za okolje in prostor v tej zvezi drugih nalog, zlasti pa morebitnih dolžnosti, ki gredo investitorju mejnih prehodov, nima in jih ne more imeti. Naloge je za investitorja (Republiko Slovenijo) do 1. januarja 1995 opravljala Republika uprava za ceste, pozneje pa so z navedenim vladnim sklepom prešle na Servis skupnih služb vlade.

V primerih, ko mejni prehodi niso bili ustrezno zajeti v prostorskih planskih in izvedbenih aktih občin in zaradi tega ni bilo mogoče izdati lokacijskih dovoljenj, so bile za to potrebne spremembe in dopolnitve aktov, ki so v izključni pristojnosti občin. Te so to svojo nalogo ob ustrezni pomoči in svetovanju Ministrstva za okolje in prostor – Urada RS za prostorsko planiranje, večinoma izpolnile, razen v primerih, ko za to od investitorja niso dobile ustreznih strokovnih podlag.

Republiška uprava za ceste je 31. oktobra 1991 vložila zahtevo za izdajo lokacijskega dovoljenja za 26 mejnih prehodov, v letu 1992 pa je

vlogo spremenila v več vlog. Vse vloge so bile nepopolne in so kljub poznejšim dopolnitvam še vedno nepopolne. Pomankljivosti so pretežno nanašale na neskladnosti s prostorskimi izvedbenimi akti, v nekaterih primerih ni bila predložena ustrežna lokacijska dokumentacija ali pa ni bilo dokazil o pravi razpolaganju z zemljišči. Ministrstvo za okolje in prostor je predstavnikom prejšnjega in sedanjega pooblaščenca investitorja ves ta čas večkrat svetovalo, kako naj ravna, vendar kljub temu še vedno čaka na dopolnitev vlog.

Vsako zahtevo investitorja za izdajo predpisanih dovoljenj bo ministrstvo za okolje in prostor od trenutka, ko bo popolna, rešila v najkrajšem možnem času in s tem še naprej dosledno izvajalo tudi to nalogo, ki jo je prejelo od vlade.

Ministrstvo za okolje in prostor,
Služba za stike z javnostmi

Sodelavke – sodelavci! Proletarci vseh dežel – združimo se.

Parola je veljala v času nastajanja industrijske družbe... in ko smo mi hodili v šolo, torej pred 10, 15, 20 in več leti, smo jo poslušali pri predmetu zgodovina.

Verjetno tudi našim učiteljem ni prišlo na misel, da bo nekoč, ko bodo morda že v pokoju, spet aktualna.

Danesh je. V Sloveniji še sploh. Pred volitvami še najbolj.

Velika podjetja, ki so nekoč dajala beli kruh mnogim družinam, so propadla ali propadajo zdaj. Mnoga se še branijo propada s tem, da delo plačujejo tako slabo, da zaposleni ne bodo mogli vzdržati. Med te spadamo tudi mi.

Kolektivna pogodba je v teh zadnjih letih demokracije pomenila minimum pravic, s katerimi se je še nekako dalo preživeti.

Niso je vsi spoštovali, večina pa le in obstajala je možnost izterjave.

To, kar nam z odpovedjo kolektivne pogodbe delodajalci jemljejo, ni sprejemljivo!

Res je, da do določene mere sami vplivamo na to, kakšne so razmere v firmi – predvsem pa s svojo prisotnostjo, torej z rednim prihajanjem na delo, ki ga opravljamo, vendar pa imajo največji vpliv na poslovanje podjetja razmere, ki jih oblikuje oblast, ne nazadnje pa tudi volilni tim v podjetju. Na te žal nimamo vpliva.

Tokrat smo stavkali dve uri, naslednjič bo stavka trajala do izpolnitve zahtev, ne glede na izgubljeni delovni čas, ne glede na posledice.

Naš direktor je javno izjavil, da bi s pocenjeno delovno silo bil poslovni rezultat boljši, mi lahko dodamo:

če bi delali popolnoma zastoj, bi bil še boljši, če bi zaposleni še

kaj doplačali za to, da lahko delajo, bi pa verjetno zadostili vsem njegovim potrebam.

Ali je taka prihodnost demokratične Slovenije?? Evrope?? Sveta??
Meta Lorenč,
predsednica sindikata TIO

Opiramo se na lastne sile!

Na letošnjih volitvah kandidira za poslanska mesta v državnem zboru tudi Komunistična partija Slovenije. Zastopa interese delavskega razreda in zavrača dosedanje odtujevanje ter krajo družbenega premoženja. Na svoji 1. seji v času priprav na volitve za poslance v državni zbor najvišji vrh stranke ugotavlja, da je napočil čas, ko je potrebno ponovno začeti urejati življenjske razmere za »malega« človeka.

Živimo v času, ko v svetu vlada kriza, v naši majhni neodvisni Sloveniji pa nasilje, divja organizirana privatizacija, razprodaja zemlje ter počasi Slovenije. Legaliziran rop je že vsakdanjost, vsakodnevno se širi mafijška dejavnost in tako iz dneva v dan poslušamo in beremo o raznih dogodivščinah državnega zbora, preprosti ljudje in delavci pa razmišljajo o lastnem preživetju – o življenjski košarici, ki bi morala znašati 120.000 tolarjev mesečno. (Delo 27. 9. 1996). Treba je ukreniti prav vse, da se bodo razmere na področju zaposlovanja in socialne varnosti uredile ter tako pripomogle k humanizmu in človekovi svobodi.

»Elitna« država s svojo dejavnostjo nekažnovano dela največje zločine po načelu: »Priskrbeli bomo zakone, da vas bomo lahko izrabili. Zahvaljujemo se vam za zaupanje.« Dolgoletne grenke izkušnje pa nam narekujejo, da moramo v skladu z zmagovitimi dosežki 2. svetovne vojne in našo udeležbo v njej ne le obdržati ugled, ki smo ga s tem priborili, temveč ga dvigniti. Vsekakor pa se stranka Komunistične partije Slovenije ograjuje od poveljnih pobojev in menij, da lahko kakršno podrobnejše pojasnilo o tej dejavnosti poda stranka Združena lista. Ne smemo dovoliti, da bi nas nesposobnost politikov, ki se imajo za politike in vodijo politiko na najvišji državni ravni, omajala in bi razmišljali le še o lastnem koncu. Statistike sicer res dokazujejo padajočo nataliteto Slovencev. Ne smemo se zanašati na to, da bi nas v stiski kdo branil.

Dolžnost Komunistične partije Slovenije v teh kriznih časih, ki jih preživljata naš narod in naša mlada država, je prepričati da bi masa ljudi postala suženj mafijškega programa, usmerjenega proti delavstvu in nižjim slojem ljudi. Zato moramo skupno organizacijsko nastopiti in delovati za cilje socialne države ter napadati programe elite, ki se nagibajo k divji privatizaciji, legalnemu ropu, podrejanju Beograda in Bruslju, itd. Nikakor ne drži trditev, da je današnji fašizem blažji, saj povzroča širši genocid, kot je klasični. Ta postaja direktno nasilen, zato se mu moramo nujno upreti.

Gospodov v času minulega sistema (v času komunistov) ni bilo. In poglej! Ti strogi tovariši so se po letu '90 naenkrat preimenovali v gospode, zamenjali stolčke, se preoblekli v druga oblačila. In ravno ti gospodje so nas pripeljali do kaosa na vseh področjih (gospodarstvo, politika, šolstvo, zdravstvo, socialna varnost, kultura itd.) Njihova dolžnost je bila poskrbeti za blaginjo slovenskega naroda, vendar se je vse skupaj sprevrglo v preprosto krajo in odtujevanje. Te ljudi bi moral narod kaznovati, ne pa da se svobodno sprehajajo po slovenskih tleh in slovenskemu narodu kratijo pamet. Morda še vedno verjamejo v rdečo barvo zastave s simbolom srpa in kladiva. Rdečih

knjižic, ki so bile svoj čas pomemben del osebnosti, se nekateri na vsak način hočejo otresti. Dragi tovariši! Komunistična partija Slovenije ponovno prevzema svojo vlogo, ki jo je imela dobrih 40 let. Po kratki ilegali spet v legalni. Smrt združeni mafiji, svoboda slovenskemu narodu! Živela Komunistična partija Slovenije!

mag. Viljem Mužek,
sekretar KPS MK Ptuj

Spoštovano uredništvo!

Dne 19. 10. sem se udeležil 1. kongresa SSF (Socialdemokratski sindikalni forum) v dvorani Tone- ta Čufarja Jesenice. Poleg domačih sindikalnih delavcev se je kongresa udeležil tudi predsednik SDS Janez Janša ter gost iz Nemčije predsednik delavske frakcije SDP Nemčije Max Koroschetz, ki je v svojem govoru poudaril predvsem katastrofalno stanje vsega slovenskega delavstva.

Na kongresu je bila sprejeta tudi resolucija »Za pravno državo in močne sindikate«.

Besedilo resolucije:
SSF (socialdemokratski sindikalni forum) ugotavlja, da so strukture nekdanjega režima v svoji štiriletni vladavini po prvih demokratičnih volitvah izničile temeljno ustavno določbo, ki pravi, da je Slovenija pravna in socialna država. Enostranski odstoj delodajalcev od splošne kolektivne pogodbe, ki je bila tudi sicer kršena v večini slovenskih podjetij, pomeni, da delavcem niso več zagotovljene socialne pravice, ki izhajajo iz dela, neučinkovitost sodišč pa dodatno onemogoča njihovo uveljavljanje. Lastninjenje družbenega premoženja v takih razmerah lahko pomeni za delavca le goljufijo, ki jo zaradi nepravne države ne more preprečiti. Položaj delavca v družbi je s tem doživel ponižujočo degradacijo, to pa pomeni korak nazaj v demokraciji in civilizacijskem razvoju naroda. Slovenski sindikati so bili v procesu lastninjenja preveč zadržani, predvsem zaradi slabe informiranosti, zastrašenosti ali pa zlihanosti nekaterih sindikalnih funkcionarjev s kompromitiranimi direktorji. Povsod tam, kjer je bilo lastninjenje izpeljano v nasprotju s pravnim redom, bi morali sindikati zahtevati ponovno revizijo lastninjenja in zakonsko zagotoviti take pogoje, da bodo delavci lahko prišli do lastniških deležev na podlagi njihovega minulega dela in ne trenutnega gnetega stanja. Vse to je mogoče izpeljati le v razmerah pravne države in s predstavniki demokratičnih sindikatov v državnem zboru – le tako bo mogoče doseči spremembe in dopolnitve delovne zakonodaje ter spoštovanje kolektivnih pogodb. Od tega bo odvisna pravna varnost delavcev in demokratičen razvoj družbe.

SSF ugotavlja, da je pretežni krivec za sedanje razmere vlada dr. Janeza Drnovška. Zato kongres SSF zagotavlja, da bo v sodelovanju z demokratičnimi sindikati, stranko SDS in njenimi poslanci naredil vse, da se popravijo obstoječe krivice in vzpostavi pravna in socialna država, kot jo narekuje Ustava Republike Slovenije.

Po sprejetju resolucije je bil za predsednika sindikalnega foruma soglasno izvoljen Slavko Kmetič.

Igor Gošte

Gladovna stavka Janka Kolarja

Ministrstvo za okolje in prostor ponovno trdi, da je v okviru pravnih možnosti in svojih pristojnosti storilo vse, kar je bilo v njegovi moči, za rešitev zapletov v zvezi z gradnjo male hidroelektrarne na Dravinji. Na predlog ministrstva je vlada 17. oktobra 1996 sprejela sklep, ki omogoča, da Republika Slovenija prevzame v last in posest jez na Dravinji v Makolah in druge vodnogospodarske objekte in naprave, zgrajene zaradi dolvodne ureditve rečne struge. Vlada tudi soglašala, da ministrstvo za okolje in prostor prevzame obveznosti G. Kolarja iz posojilne pogodbe (z dne 20. 3. 1991). Z omenjenimi predlogi, ki jih je sprejela vlada, je g. Kolarju v okviru zakonskih možnosti omogočeno, da doseže zastavljeni cilj, to je dokončanje in obratovanje male hidroelektrarne.

Ministrstvo tudi sporoča, da bo na prihodnjo sejo vlade, ki bo 30. oktobra 1996, posredovalo v obravnavo predlog uredbe o koncesiji za gospodarsko izkoriščanje vode Dravinje za proizvodnjo električne energije. Ob tem bo vlada razpravljala tudi o predlogu odločbe za določitev koncesionarja na Dravinji.

Zahtev g. Janka Kolarja, ki jih naslavlja na vlado, in ki se nanašajo na izplačilo odškodnine, pa vlada ne more izpolniti, saj bi tako ravnala v nasprotju s svojimi pristojnostmi. O odškodninskih zahtevkih namreč ne odloča vlada, ampak sodišče neodvisno. Ponovno poučujemo, da ministrstvo in vlada ne moreta prevzemati finančnih obveznosti in odgovornosti za posledice subjektivnih dejanj posameznika.

Ministrstvo za okolje in prostor,
Služba za odnose z javnostmi

Je vest lahko čista zaradi slabega spomina?

Radio Koper je ob piranskem občinskem prazniku objavil kratko vest, da se je v občinskem svetu ponovno pojavil predlog o ukinitvi sedanjega občinskega praznika, ker naj bi bil ideološki ostanek komunizma. Mnogi bi radi imeli čisto vest samo zaradi slabega spomina, da so prav oni in njihovi

duhovni očetje označili odpor proti okupatorju za komunističnega samo zato, da bi opravičili svojo kolaboracijo z okupatorji. To so znali dobro izkoristiti in vnovčiti vodilni komunisti in prevzeli vodstvo odpora, ki je bila pretežna naloga za salonske politike klerikalcev in nekaterih meščanskih strank. NOB, v sklop katere je spadal tudi Mor-nariški odred, ni nikoli bila komunistična, temveč narodnoosvobodilna vojska, ki smo jo sestavljali domoljubi, pretežno verniki, in ne nosimo nobene odgovornosti zato, če so komunisti prevzeli vodstvo. Mi smo se borili in bi se borili proti okupatorju, ne glede na to, kdo bi nas vodil. Termini »komunistični partizani, komunistična OF in NOB« so znani še iz časa vojne. Danes jih uporabljajo pretežno le še klerikalci v pisnih bralcev. Drugi so jih v glavnem že opustili, kot je partizanska stran opustila termin »švabobranci« za domobrancelce. Zakaj klerikalci tako vztrajajo pri navedenih terminih, pojasni tole dejstvo. Skupaj s komunizmom bi hoteli zavreči tudi osvobodilni boj in zgodovino NOB. V ta namen so hudo zlorabili in še zlorabljajo plemenito idejo o narodni spravi. Zato vztrajajo in zavajajo, da je bila NOV komunistična. Začel sem poizvedovati, ali je vest Radia Koper točna, in ugotovil, da je ta predlog na zadnjem zasedanju Občinskega sveta Piran, pred občinskim praznikom, dal svetnik italijanske skupnosti Stefano Luša. Svet o tem še ni razpravljaval. So pa svetniki nekaterih političnih strank, ki v preteklosti niso uspeli z enakim predlogom, bojkotirali ta še vedno veljaven občinski praznik. To se je kazalo tudi v tem, da so sabotirali podelitev tradicionalnih priznanj, ki tokrat prvič niso bila podeljena.

Kolikor mi je znano, gospod Luša ni natanko pojasnil, kaj naj bi italijanska skupnost, ki jo predstavlja, tokrat obnovila še spodletelo zahtevo po ukinitvi tega praznika. Saj ta praznik ni v nobenem nasprotju z interesi italijanske skupnosti. Moteč je lahko le za iredento, ki je po osamosvojitvi Slovenije vnesla razkol v italijansko skupnost, kar so izrabile prav tiste slovenske politične sile, ki niso naklonjene sedanjim pravicam italijanske skupnosti, ki naj bi bila, tako kot občinski praznik, ostanek komunizma, in jih je po njihovo treba izbrisati, tako kot praznik občine. O tem bi lahko še več pisal, vendar je to dovolj, da pozovem gospoda Stefana Lušo, naj v mediju, kjer bo to objavljeno, pojasni ozadje, ki je botrovalo njegovemu spornemu predlogu o ukinitvi sedanjega praznika, ki naj bi ga nadomestil novi – kateri? To ne zanima le mene, temveč tudi večino občanov.

Žarko Žbogar,
Grajška 28, Piran

Pri založbi ČZP Enotnost je pravkar izšla brošura

POKOJNINSKO IN INVALIDSKO ZAVAROVANJE

ZAKON O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

(z najnovejšimi spremembami in dopolnitvami).

Cena: 3.200,00 SIT + 5 % davek

Naročila sprejemamo po tel.: 061/321-255
ali faksu: 311-956.

Delavska enotnost

Stvar je jasna. To je moj časopis. Zato ga naročam na naslov:

Priimek in ime:.....

Naziv podjetja ali ustanove:.....

Naslov:.....

Podpis naročnika:.....

DELAVCI SO TEMELJNI DEJAVNIK HITREJŠEGA RAZVOJA TURIZMA V EVROPI

Minuli teden je bila na Bledu konferenca o turizmu v deželah skupnosti Alpe-Jadran, ki jo je v sodelovanju z mednarodno sindikalno organizacijo EAL-IUL organiziral Sindikat delavcev gostinstva in turizma Slovenije. Osrednjo pozornost so posvetili izmenjavi izkušenj in medsebojnemu sodelovanju sindikatov gostinstvo-turističnih delavcev in dežel skupnosti Alpe-Jadran. Sodelovale so delegacije iz Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije. Konferenca so se udeležili tudi generalni sekretar sindikata IUF (IUL) **Dan Gallin**, regionalni sekretar IUF za Evropo **Harald Wiedenhofer**, sekretar IUF za dežele vzhodne in srednje Evrope **Wolfgang Wein**, predstavnik Evropskega parlamenta **Lyndon Harrison**, predstavnik komisije Evropske zveze za Slovenijo **Francois Desrentes**, predstavnik Mednarodnega urada za turizem **Norberto Tonini**, predstavnik Evropskega koordinacijskega odbora za turizem **Christian Juyaux**, predstavnik delavske zbornice z Dunaja **Bernhard Engleder**, predstavnik Fundacije Fridericha Eberta dr. **Marc Meinardus** in predstavnik evropske organizacije delodajalcev HOREC dr. **Erhard Platzer**.

Predsednik sindikata delavcev turizma in gostinstva Slovenije **Iztok Bratuž** je uvodoma poudaril, da so sindikati organizirali konferenco o sodelovanju dežel skupnosti Alpe-Jadran na področju turizma, ker so zainteresirani za hitrejši razvoj te panoge. Hitrejši razvoj turizma bi namreč prispeval k odpiranju novih delovnih mest in k višjim plačam ter s tem tudi k boljše življenjskemu standardu zaposlenih v turizmu in gostinstvu. Bratuž je nato dejal, da velja zaradi ostre konkurence na svetovnem turističnem trgu razmišljati o skupnih akcijah vseh organizacij in institucij v državah na območju Alp in Jadrana, ki se ukvarjajo s turizmom. S skupnim nastopom na svetovnem turističnem trgu bi države oziroma regije v skupno-

sti Alpe-Jadran obogatile lastno turistično ponudbo, dosegle večjo prepoznavnost v Evropi in svetu ter zmanjšale stroške, ki jih imajo s turistično promocijo. Poleg tega bi z združitvijo znanja in izkušenj vse dežele lahko izboljšale tudi kakovost svojih turističnih storitev ter postale na svetovnem trgu bolj konkurenčne.

Tudi delavcem v drugih deželah ni lahko

Generalni sekretar sindikata IUF **Dan Gallin** je dejal, da konferenca poteka v težkih časih, saj je v vsej Evropi veliko brezposelnih, zmanjšujejo pa se tudi plače zaposlenih. Delavci so zato marsikaj prisiljeni sprejemati delo pod nemogočimi pogoji. Vse to je po besedah Gallina posledica globalizacije gospodarskih tokov v sodobnem svetu, na katere posamezne države s svojo gospodarsko politiko ne morejo več bistveno vplivati. Svetovno gospodarstvo čedalje bolj obvladujejo multinacionalni koncerni. Zato se morajo sindikati povezovati v mednarodne organizacije, saj se lahko z multinacionalnimi samo na ta način verodostojno pogajajo o ceni dela. V zvezi s tem je Gallin dejal, da se razmere na trgu delovne sile poslabšujejo zaradi nizke cene dela v nekaterih državah, kjer so delavci še vedno skoraj v suženjskem odnosu.

Dan Gallin je med drugim tudi povedal, da se je sindikat IUF uspel dogovoriti o pravicah delavcev z več multinacionalnimi družbami, z nekaterimi (denimo s Hiltonom in McDonaldsom) pa se pogajanja še niso uspešno končala.

Predstavnik Fundacije Fridericha Eberta dr. **Marc Meinardus** je navzoče seznanil s prizadevanji te fundacije, poimenovane po prvem predsedniku Weimerske republike. Fundacija, ki izvaja svoje projekte v 120 državah, si prizadeva za izobraževanje in usposabljanje mladih in odraslih za demokracijo, zato veliko pomaga tudi sindikalnim organizacijam v svetu. Drugim

državam skušajo pomagati zato, ker so spoznali, da lahko gre vsakemu narodu dobro samo, če gre dobro tudi njegovim sosedom in vsem drugim. Kdor se veseli, če sosedu "crkne koza", pljuva pravzaprav v lastno skledo.

Državni sekretar za turizem **Peter Vesenjak** se je zavzel za sodelovanje med deželami skupnosti Alpe-Jadran na področju turizma, saj lahko to vsem deželam, še zlasti pa novim državam, pomaga pri turistični promociji.

Predstavnik Evropskega parlamenta **Lyndon Harrison** je dejal, da je turizem najmočnejša gospodarska panoga v Evropi. Poudaril je, da si Evropski parlament s sprejemanjem različnih ukrepov prizadeva povečati konkurenčnost evropskega turizma ter izboljšati standard zaposlenih v turizmu. Omenil je program Filoksena in dodal, da je Slovenija od Evropske banke že dobila kredite za izgradnjo avtocest. Razvoj turizma v Evropi pa po Harrisonovih besedah temelji na delavcih ter na njihovem znanju in visoki usposobljenosti.

Predstavnik evropskega koordinacijskega komiteja za turizem **Cristian Juyaux** je dejal, da se omenjeni komite bori za boljše pogoje dela in pravice delavcev v gostinstvu in turizmu.

Predsednik turistične zveze Slovenije **Marjan Rožič** je poudaril, da je temeljni pogoj kakovostne turistične ponudbe zadovoljstvo delavcev.

Predsednik Združenja za gostinstvo in turizem pri Gospodarski zbornici Slovenije **Borut Mokrovič** je dejal, da ima v majhni deželi pravzaprav vsak človek kakšne koristi od turizma. Za to, da bi povečali konkurenčnost slovenskega turizma, bi se morala država delno odločiti davkom in davčnim, menedžerji bi morali uporabiti vse svoje znanje in racionalneje organizirati dejavnost, delavci pa bi se morali odločiti nekaterim svojim pravicam.

Socialno partnerstvo je pogoj za vstop v Evropo

Sindikalni lider **Karl Prokes** iz Avstrije je dejal, da pri naših severnih sosedih vsaki drugi delavec dela za turizem. Veliko delodajalcev kljub visokim kaznim zaposluje delavce na črno, delavci morajo delati nade, delodajalci se želijo znebiti starejših delav in delavcev in podobno. Največ delovnih sporov v Avstriji je zaradi delovnega časa.

Predsednica sindikata gostinstvo-turističnih delavcev Hrvaške **Vesna Dejanovič** je povedala, da se pri njih trudijo od množičnega turizma preiti k kakovostnemu. Tudi na Hrvaškem imajo probleme z zaposlovanjem na črno, z delovnim časom, s sezonskim delom in s tem, da imajo pri zaposlovanju v gostinstvo-turističnih podjetjih prednost mladi. Na Hrvaškem od poletja naprej ne velja več kolektivna pogodba, tako da so odnosi na trgu delovne sile neregulirani.

Madžarski sindikalni lider **Pal Kovacs** je povedal, da pri njih doslej sploh niso poznali kolektivnih pogodb. O delavskih pravicah so se začeli pogajati šele pred nedavnim, podobno kot sindikalisti na Hrvaškem in v Sloveniji pa pravzaprav niti ne vedo, s kom bi se pogajali, saj klasičnih združenj delodajalcev, kakršne poznajo razvite evropske države, še ni.

Predsednik in sekretar Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije **Iztok Bratuž** in **Ivan Jurše** sta udeležence seznanila s problemi, ki tarejo gostinstvo-turistične delavce pri nas. Med drugim sta opozorila na enostransko odpoved kolektivne pogodbe s strani delodajalcev, povedala pa sta tudi, da pogosto prihaja do kršitev delovno pravne zakonodaje na škodo delavcev.

Udeleženci konference so ugotovili, da sveti delavcev najbolj delujejo v Avstriji, kjer imajo dolgo tradicijo. Socialno partnerstvo pa močno šepa v vseh državah v tranziciji - tudi v Sloveniji. V zvezi s tem so predstavniki sindikata IUF poudarili, da je urejeno socialno partnerstvo vstopnica za Evropsko zvezo.

Predstavnik evropske delodajalske organizacije **HOREC dr. Erhard Platzer** je povedal, da se ta organizacija zavzema za povečanje delovnih mest. Zato želi imeti tudi močnejši vpliv na politiko celotne Evropske zveze.

Udeleženci konference so ugotovili, da so problemi turizma internacionalni, zato jih je mogoče uspešno reševati samo z mednarodnim sodelovanjem in upoštevanjem mednarodne solidarnosti med sindikati in delavci. Dogovorili so se tudi za nekatere skupne aktivnosti in sklenili, da se bodo prihodnje leto srečali na podobni konferenci v Italiji.

Tomaž Kšela

Piše: Brane Mišič

Bogovi so padli na glavo

O položaju po odpovedi splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo in kolektivnih pogodb dejavnosti (te niso odpovedane ravno v tistih dejavnostih, kjer je po mnenju GZS slab gospodarski položaj) je bilo veliko povedanega. Kljub stalnim provokacijam predsednika GZS od ocen ne odstopamo niti za milimeter. Nikoli nismo trdili, da formalno GZS kolektivne pogodbe ne bi smela odpovedati. Menili pa smo, da bi pogodba morala veljati tako dolgo kot socialni sporazum.

Spremembe kolektivne pogodbe pa bi morale upoštevati najmanj dveje:

– načelo, da se pridobljene pravice v daljšem obdobju ne le obdržijo, temveč celo uzakonijo,

– makroekonomske okolje, razmere in perspektive.

Čeprav nekatere stvari držijo, pa bi vendar morali v GZS izhajati iz dejstva, da zgolj posegi z zniževanjem stroškov dela, brez usklajenih sprememb davčne politike, ki mora odpravljati neustrezno socialno razslojevanje, in brez zniževanja javne porabe, niso nikoli in ne bodo dali želenih učinkov. Ob vsem tem bi morali vsaj omeniti tudi brzdane prejemkov menedžmenta. Ti naj bi bili odvisni od uspešnosti in ne delovnega mesta. Tudi predsednik GZS je v svoji uvodni besedi na seji UO GZS 10. oktobra dejal, da smo nekonkurenčni predvsem zaradi nizke dodane vrednosti po zaposlenem, visoke javne porabe, davkov in obrestnih mer, stroškov dela, plačilne nediscipline in težav ter dostopnosti trgov. Plače in stroški dela nikakor niso edini vzrok nekonkurenčnosti našega gospodarstva.

Ni naš namen razglabljaliti, kdo ima bolj ali manj prav. Zagotovo bodo pogajanja, ta so nujna, če bomo imeli instrumente ekonomske politike (proračun) za naslednje leto, bolj konstruktivna. Moti nas nepoznavanje ali sprenevanje o vplivu predloga nove SKP, ki ga je ponudila GZS, na prejemke zaposlenih. Vizjavi predsednika GZS, ki je bila objavljena na teletestu v nedeljo 27. oktobra, je med drugim poudarjeno, da sindikati zavajajo javnost in da bi se resnično vsi prejemki zaposlenih zmanjšali le za približno 8 odstotkov in ne za 20 do 30, kot poudarjajo sindikati.

Ob vseh dosedanjih cvetkah (denimo, da se prejemki ne ukinkajo, ampak le prenašajo v socialni sporazum ali zakon) je ta zagotovo največja. Ko smo v svobodnih sindikatih trdili, da se prejemki najslabše plačanih zmanjšajo v povprečju za več kot 50 odstotkov, je bila javno objavljena ugotovitev GZS, da je zmanjšanje v povprečju okoli 25-odstotno. Kaj se je spremenilo, če je pogodba ostala nespremenjena, ne vemo, vemo pa, da se plače zagotovo niso podvojile. Očitno nekdo ne ve ali pa se spreneveda, saj samo stroški prehrane znašajo 10 odstotkov povprečne plače. Dodatek za delovno dobo na podlagi podatkov o delovni dobi zaposlenih je po lanskoletnih ocenah znašal nad 6 odstotkov. Regres za letni dopust (neto) v povprečni plači znaša 5,5 odstotkov, 60 odstotkov prevoza na delo in z dela znaša okoli 2 odstotka itd. Sploh ni več potrebno navajati vpliva črtanja drugih prejemkov, saj že ti znašajo nad 20 odstotkov. To v celoti demantira izjavo predsednika GZS. Ponovno moramo poudariti, da odpoved kolektivnih pogodb regresivno znižuje prejemke glede na njihovo velikost. Čim večje so plače, tem manjši je delež zmanjšanja. Povprečno znižanje bi bilo več kot 20-odstotno. Res pa je, da je v predvidenih ekonomskih učinkih, ki izhajajo iz nove SKP, zaslediti v točki 4 (Glas gospodarstva, oktober 1996) podatek o znižanju vseh stroškov dela (poleg plač še vsi prispevki delodajalca) za 8,2 odstotka, kar ni enako znižanju prejemkov delavcev. Regres za prevoz na delo, regres za dopust (plačujemo le dohodnino), in regres za prehrano namreč niso obdavčeni. Primerjati je treba primerljive podatke in ne jabolk in hrušk.

Naj končamo z ugotovitvijo, da kljub pozivom, naj sindikati povedo argumente, novi argumenti ob navedenih primerjavah zares niso potrebni.

Za prijateljstvo in spoštovanje človeškega dostojanstva

Sem član ZSSS, ZLSD in predsednik delavske zveze v Postojni. Pred 23 leti sem se rodil v delavski družini. Kot strojni tehnik delam v Cimosu Senožeče, v neposredni proizvodnji.

Za vstop v politiko sem se določil, ker delavci v njej nimamo skoraj nikogar. Ker sem dosegal vedno branil pravice delavcev, mislim, da bom to zmoget tudi v politiki.

Vsi vidimo, da je naša država predraga. Porabo denarja, ki ga država jemlje davkoplačevalcem, je treba temeljito nadzirati. V Ljubljani zdaj ostaja veliko preveč denarja.

Kot poslanec se bom zato zavzemal za decentralizacijo in regionalno organiziranost države. Mi na Primorskem bomo morali več vlagati v turizem in storitvene dejavnosti.

Propadanje podjetij me zelo boli, saj zaradi tega tisoči ostajajo brez dela in varnosti. Država bi glede tega morala narediti več.

Zavzemal se bom za pravno državo, za nevtralnost sodstvo in zakonito delo organov pregona. Nihče ne sme biti obsojen, dokler mu krivda ni dokazana.

Zavzemal se bom tudi za večjo socialno pravičnost, zaradi česar bi razpore med plačami direktorjev in delavcev morali zmanjšati na največ 1 : 10. Zavzemal se bom za razvoj socialnopravniških odnosov. V ZLSD se bom zavzemal tudi za dobre odnose s sindikati, saj so glede na program naše stranke naši naravni zavezniki.

Invalidem je treba omogočiti rehabilitacijo, brez

Janko Nabergoj, kandidat za poslanca ZLSD v Postojni

katere se ne morejo enakopravno vključiti v družbo. Na ta način bomo najboljše poskrbeli za njihovo gmotno in socialno varnost.

Zenske naj bi imele skrajšano delovno dobo, tudi njihov delovni čas naj bi bil krajši.

Mladim bi morali omogočiti študij, saj je znanje temelj uspeha vsake družbe. Študentje naj bi bili deležni posebnih kreditov. Mladim družinam pa moramo omogočiti nakup stanovanj.

Zavzemal se bom, da bi bili zdravstvenih storitev deležni vsi, tudi v specialističnih ambulantah, kjer so mnogi prisiljeni uporabljati kuverte. Mislim, da bi morali iz prejšnje ureditve prevzeti še kaj, saj smo imeli zdravstvo, šolstvo, kulturo, šport in še marsikaj kar dobro urejeno. Šport je za državo zelo pomemben, zato bi mu morala dajati

večjo pozornost. Pomemben je tudi za mlade, da ne zaidejo na kriva pota.

Ker je naša dežela že precej onesnažena, si bom prizadeval, da bi že v zgodnji mladosti spoznali pomen čistega okolja. Trudil se bom tudi, da bi ekološka naravnost prevladala v vseh dejavnostih in okoljih.

Prizadeval si bom tudi za negovanje tradicij NOB, na-

spROTOVAL bom podiranju spomenikov. Pri denacionalizaciji ne smemo narediti novih krivic, cerkev naj ne postane največji lastnik slovenskih gozdov.

Sem nasprotnik vsakega nacionalizma in šovinizma. Moja načela so prijateljstvo, sporazumevanje, toleranca, humanizem in spoštovanje človekovega do-

stojanstva. Moramo se zavedati, da nihče ni popoln. Ta lepa načela so zaradi tranzicije močno spodkopana.

V Evropi bomo lahko uspeli le s skupnimi močmi in medsebojno toleranco.

To je le del izhodišč za moje predvolilne nastope. Janko Nabergoj

Borec proti socialnim krivicam

Delavska enotnost pred temi državnoborskiimi volitvami strankam ni odstopala prostora. Predstavljala je le poslanske kandidate iz vrst svobodnih sindikatov. Eno izjemo pa bomo vendarle naredili in delavce opozorili, da so tudi v parlamentu, ki mu poteka mandat, imeli svojega predstavnika. MILOŠ PAVLICA, predsednik Delavske stranke, vključene v ZL, je svojo ponovno kandidacijo gotovo opravičil. Ne le s tem, da je na lestvici poslanske prisotnosti z 91 odstotki na drugem mestu:

»Zavedal sem se, da sem v parlamentu predstavnik delavcev. Boril sem se proti privilegijem poslancev, ministrov in drugih "elit". Vložil sem 11 pobud proti takšnim privilegijem in se boril za povečanje najnižjih plač in omejevanje najvišjih, torej tudi na ta način za zmanjševanje socialnih razlik. Pripravil sem zakon, ki ga je državni zbor sprejel!

Dal sem tudi vrsto pobud za razbremenitev in pomoč delovno intenzivnim programom in izvoznikom. Ob tem sem se zavzemal za sodelovanje delavcev pri upravljanju, za večji vpliv

dela proti kapitalu. S tega področja sem pripravil dva zakona in bila sta sprejeta!

Denar za šolske malice, pravice upokojenec, invalidov, vojni veterani, nezaposlenih, vseh socialno ogroženih so področje, kjer je bilo moje delovanje že doslej sorazmerno uspešno.

Ker pa so in bodo prav te pravice še naprej ogrožene, znova kandidiram za poslanca. Nekdo se bo pač moral boriti, da v 21. stoletje ne bomo stopili s pravicami zaposlenih in socialno ogroženih iz 19. stoletja!

Da država ne bo izenačila narodnih herojev s delavci okupatorja, da bodo imeli mladi enake možnosti šolanja, dela, stanovanja, da bodo imeli vsi bolni dostopno zdravstvo, da...

DA TA DRUŽBA NE BO TIHO PRISTAJALA NA VSE VEČJO REVŠČINO MNOGIH ZA VSE VEČJE BOGASTVO NEKATERIH!«

Miloš Pavlica, predsednik Delavske stranke v ZLSD

Svobodni Sindikati Slovenije
GREDO NA VOLITVE
DVAKRAT

7. novembra 1996

Sindikalna lista

Prvi del

1. Dnevnice	
- cela dnevica (nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00
- polovična dnevica (nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00
- znižana dnevica (od 6 do 8 ur, če se potovanje začne dve uri pred začetkom delovnega časa in konča dve uri po njem)	1.218,00
2. Kilometrina (od 26. 7. 96 dalje)	24,84
3. Ločeno življenje	48.184,00
4. Prenočišče - Povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec	24,84
5. Regres za prehrano	12.046,00

Drugi del

V drugem delu objavljamo povprečno plačo za obdobje junij-avgust 96 kot osnovno za uveljavljanje pravic iz neposredne skupne porabe. Povprečna plača v preteklih treh mesecih v gospodarstvu Slovenije znaša 76.445 SIT.

1. Jubilejne nagrade

- za 10 let	38.610,00
- za 20 let	57.915,00
- za 30 let	77.220,00

2. Nagrada ob upokojitvi

231.660,00

3. Solidarnostne pomoči

77.220,00

Vir: Zavod RS za statistiko

Strokovna služba ZSSS

Opomba:

Objavljena višina nagrade ob upokojitvi je rezultat kolektivnega pogajanja. Sprejeta sprememba uredbe Vlade RS o stroških, ki se priznavajo kot odhodek (Ur. l. RS, št. 7/95), pa omogoča to nagrado do višine treh bruto plač v gospodarstvu RS.

Dopolnilni podatki

V skladu z zakonom o izvajanju socialnega sporazuma za leto 1996 (Ur. l. RS, št. 34/96) v sindikalni listi objavljamo podatke, potrebne za izvajanje sporazuma:

1. Minimalna plača za mesec oktober, november in december 1996 55.061 SIT

2. Regres za letni dopust je v uspešnih podjetjih možno izplačati do višine povprečne plače v gospodarstvu za zadnje 3 mesece v bruto znesku; povprečna plača v bruto znesku za obdobje junij-avgust znaša 120.461 SIT

Strokovna služba ZSSS

Zveza Svobodnih Sindikatov Slovenije
Ljubljana, 25.10.1996

Dolžnostno 4
1.000 ljubljane
telefon: 061/3131 00 33
telex: 061/317 298

Sodelavkam in sodelavcem!

Vodilo naše stavke: množični, složni, solidarni, ali lahko bi rekli še drugače: danes stavkam jaz zate, da boš jutri ti zame, se je v stavki dne 24. oktobra 1996 med 12. in 14. uro v celoti potrdilo. Vaša zasluga je, da smo stavko, kljub vsem polemom, ki so nam jih metali pod noge pred stavko, med samo stavko in še nekaj časa po stavki, izredli dostojanstveno, pokončno, kulturno, množično in še posebej pomen je, da smo med stavko zavarovali ljudi, stroje in naprave in da ni bilo nobenih poškodb in izgredov.

Leta 1992 smo stavkali za to, da smo ohranili nivo delavskih pravic in utrdili sistem kolektivnih pogodb. Leta 1996, 24. oktobra, pa med drugim za to, da ubranimo nivo delavskih pravic in ubranimo sistem kolektivnih pogodb.

Stavka je pokazala tudi to, da v naši organizaciji nimamo samo dobrih strokovnih argumentov, ampak veliko sindikalno politično moč in dobro organizacijo. To pa za čase, ki so pred nami, pomeni veliko. Ob takem projektu, kot je opozorilna stavka v Sloveniji je možen kak spodrsilaj, vendar bi bil največji spodrsilaj, če stavke ne bi organizirali.

Ponovno se Ti za Tvoj vložek, Tvoje delo, Tvojo voljo in pripravljenost zahvaljujemo.

Rajko Lesjak
sekretar ZSSS

mag. Dušan Semolič
predsednik ZSSS

Dušan Semolič

Svetloba in steklo

Soniboj Knežak

Na tradicionalnem prazniku Steklarne Hratnik, ki so ga poimenovali »Svetloba in steklo«, se je zbralo več kot 1.300 zaposlenih in upokojencev. Vinko Godec iz vodstva podjetja jim je v svojem nagovoru med drugim povedal tudi to: »Steklarna Hratnik danes uživa v Evropi velik ugled zaradi svoje poslovitosti, kakovosti in fleksibilnosti. V steklarni smo vse, kar je doseženega, ustvarili skupno, torej vsi zaposleni in vodstvo. Zato odpoved kolektivne pogodbe ne jemljem kot klofuto zaposlenim, temveč kot skrajno demonstracijo vladni gospodarski politiki in raznim izventovarskim porabiškim strukturam. Ne glede na poteze GZS pa bo vodstvo Steklarne Hratnik skupaj s sindikatom našlo tako obliko sožitja, ki bo tej steklarni in posledično hrastniški dolini omogočalo življenje tudi v prihodnje.«

Predsednik sindikata Soniboj Knežak pa je v svojem kritičnem nastopu postavil v ospredje predvsem razčlenbo vzrokov in posledice kolektivnih pogodb. »Iskati rešilno bilko za nezavidljiv položaj velikega dela gospodarstva v ukinitvi prevoza na delo, prehrane med delom, ukinitvi regresa, jubilejnih nagrad, bolezenskih nadomestil in še česa verjetno ne bo rodilo zelenih sadov,« je pri tem ugotovil. »Prav nasprotno! Izživati konflikt s sindikati, ki smo se pred dobrim letom z vrsto akcij in izrednim kongresom pomagali delodajalcem v bitki z vlado pri zahtevah o zmanjšanju obremenitev gospodarstva, prav gotovo pomeni izgubo dragocenega partnerja v boju za uspešnejšo gospodarsko politiko. Tako, ki bo omogočila normalnejše pogoje poslovanja in odpiranje novih delovnih mest, ne pa tako, kot poslušamo v teh dneh, da bi do novih delovnih mest lahko prišli z zmanjševanjem plač zaposlenih...«

Posebej svečano je bilo ob podelitvi priznanj. Dobili so jih delavci, ki so »z delom, idejami in prizadevanostjo veliko prispevali k uspešnosti podjetja«. Mesuda Pašagić, Cvetka Hočevar, Rudi Beravs, Marjan Ferme, Zdravko Razinger, Zdenka Karabegović, Mihela Gumzej in Sonja Bukovšek.

Za prijetno razpoloženje in zabavo, ki se je zavlekla pozno v noč, so poskrbeli godbeniki, mažoretke, plesna skupina Tof in Sašo Hribar ter ansambla Venter in Rožmarin. Praznik steklarjev je tako ponovno potrdil veliko povezanost vseh delavcev s Steklarno ter vzajemno spoštovanje in partnerstvo med sindikatom in menedžmentom. Vse to zagotavlja Steklarni Hratnik nadaljnje uspehe.

Ciril Urek

sindikalni

SITA VRANA LAČNI NE VERJAME

»Gostinsko-turističnih delavcev na Koroškem ta čas ne pestijo samo prenizke plače, ampak država tudi premalo učinkovito ščiti njihove temeljne pravice, ki izhajajo iz delovnega razmerja,« pravi Lojze Raško, član predsedstva Sindikata delavcev gostinstva in turizma Slovenije, v prejšnjem mandatnem obdobju pa pet let tudi njegov predsednik.

»Zato so številni delavci v gostinsko-turističnih podjetjih prisiljeni delati več nadur, kot jih dovoljuje zakon, marsikdaj pa jim delodajalci kratijo tudi pravico do dopusta, do prostih dni, do bolniške v primeru bolezni otrok in podobno. Obstajajo celo primeri, ko morajo gostinsko-turistične delavke, ki so hkrati tudi matere, delati čez dan, nato pa še zvečer do zgodnjih jutranjih ur.«

Lojze Raško, ki sedaj dela na Uradu za turizem na Koroškem, dobro pozna probleme gostinsko-turističnih delavcev v regiji. »Njihovo delo je veliko bolj naporno, kakor se zdi na prvi pogled. Kuhar, ki ves dan preživi v sopani hotelski kuhinji, ne dela v veliko boljših pogojih kot rudar v rudniku. Tudi natakari in natakari so izjemno obremenjeni, saj morajo biti nenehno na nogah, poleg tega pa še prešerno razpoloženi. To terja od človeka veliko energije. Zaradi tega številne gostinsko-turistične delavce pestijo poklicne bolezni, mnogi se morajo celo predčasno oziroma invalidsko upokojiti. Prav bi bilo, da bi si sindikalisti ponovno začeli prizadevati za to, da bi delavcem v gostinstvu in turizmu priznali beneficiran delovni staž. Tako bi poklic natakarija, kuharja in drugi poklici v gostinstvu in turizmu zopet dobili pravo veljavo in postali bolj zanimivi za mlade.«

Kljub veliki brezposelnosti na

Koroškem že nekaj časa primanjkuje ustrezno usposobljenih natakarijev in kuharjev, saj med mladimi za te poklice ni dovolj zanimanja. »To pa nekaterih novodobnih kapitalistov, ki izkoriščajo sedanjo socialno krizo, sploh ne moti. Takšni za natakarije in natakarije na črno zaposlujejo mlade ljudi, ki jih za njihovo delo niti pošteno ne plačajo. Pristojne inšpekcijske službe pred tem zatiskajo oči. Kaj takšne razmere pomenijo za razvoj turizma pri nas, ni treba posebej poudarjati,« pravi Raško.

»Dejansko pa je za vso Slovenijo, še zlasti pa za Koroško, hitrejši razvoj izjemno pomemben,« je prepričan Lojze Raško. »Razvoj turizma potegne za seboj tudi razvoj trgovine, malega gospodarstva, obrti, kmetijstva, prehranske industrije in številnih drugih gospodarskih dejavnosti. Eno novo delovno mesto v turizmu spodbudi nastanek skoraj dveh delovnih mest v drugih dejavnostih. Zato bi morala država posvetiti znatno več pozornosti ustvarjanju ugodnejših pogojev za hitrejši turistični razvoj celotne Slovenije.«

Tudi zato, da bi po svojih močeh prispeval k boljši politiki na področju turizma, Lojze Raško kandidira za mesto poslanca v državnem zboru. Je kandidat Združene liste socialnih demokratov v občinah Radlje ob Dravi, Dravograd, Muta, Vuzenica, Podvelka in Ribnica na

Pohorju. »Če bom izvoljen za poslanca, se bom v državnem zboru zavzemal za hitrejši razvoj turizma, še zlasti pa za ustrezno socialno in pravno varnost vseh zaposlenih v gostinstvu,

Lojze Raško: Gostinsko-turistični delavci si zaslužijo beneficiran delovni staž

turizmu in nasploh v gospodarstvu. Našo delovnopravno zakonodajo je treba temeljito izboljšati in poskrbeti za to, da jo bodo vsi spoštovali. To je nujno za stabilen razvoj Slovenije. Poleg tega se bom kot koroški poslanec boril tudi proti centralizmu in za to, da bo prišlo iz Ljubljane na Koroško nazaj več denarja kot v minulih letih. V državnem zboru se mora bolj kot doslej slišati glas s Koroške. Če bom izvoljen,

v Ljubljani ne bom odpiral samo takrat, kadar bom zehal, pač pa bom zelo glasno in argumentirano opozarjal na probleme, ki tarejo delavce na Koroškem,« pravi Lojze Raško.

Kateri problemi pa so to? »Največji problem na Koroškem je velika brezposelnost. Pred kratkim sta morali v stečaj še dve podjetji: Okus in Kroj. Brez delavcev in zaposlitve je ostalo 600 delavcev. Sklad za razvoj Republike Slovenije se na Koroškem ni izkazal kot rešilec podjetij, temveč kot njihov grobar. Tudi vlada je pustila veliko gospodarskih podjetij na Koroškem propadati – med njimi tudi Livanjski rešili. Sam jim ne verjamem, pravi tako pa ne verjamem več koroškemu poslancem v državnem zboru, ki so premalo storili, da bi pristojni pravočasno ukrepili in začeli gospodarske bolnike Koroškem zdraviti, ko je za to bil še čas. Sam volivcem ne obljubljam, da bom pomagal odpravi tisočih delovnih mest, lahko pa rečem, da bo Koroška za nekaj sto delovnih mest zagotovila bogatejša, če bom izvoljen. Na Koroškem bi lahko hitro prislo do večjega števila delovnih mest, če bi z ustrezno kreditno politiko in drugimi ukrepi podpirali razvoj turizma, gostinstva, malega gospodarstva in še nekatere gospodarskih panog. Na Koroškem je veliko prizadevnih delavcev in tudi sposobnih mladih ne derjerjev, vendar pa država njihovih skupnih naporov na področju razvoja ne podpira ustrezno,« poudarja Lojze Raško.

Tomaž Klič

Po čem smo (pre)živeli? Ocenjeni življenjski stroški tri- in štiričlanske družine

OKTOBER 1996

Skupina dobrin iz košarice	Tričlanska delavska družina			Štiričlanska delavska družina			Indeks cen življenjskih potrebščin X.96/IV.96	Indeks cen življenjskih potrebščin X.96/X.96	Indeks cen življenjskih potrebščin X.96/XII.95
	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica	povprečna košarica	minimalna košarica	mini. mes. košarica			
1. Hrana	50.413,58	38.982,06	38.982,06	62.587,01	47.660,56	47.660,56	99,40	102,30	108,40
2. Pijača	8.207,78	3.008,09	3.008,09	8.257,82	3.029,54	3.029,54	105,50	100,00	110,80
3. Kajenje	5.041,25	2.725,00	2.725,00	5.041,25	2.725,00	2.725,00	109,00	102,50	110,10
4. Oblačila	24.555,43	15.127,03	729,04	30.052,57	18.564,44	804,08	102,70	101,00	105,40
5. Obutev	5.648,94	4.309,65	0,00	6.668,21	4.793,87	0,00	102,20	100,90	104,70
6. Stanovanje	21.827,87	15.710,95	12.460,10	26.605,64	18.881,47	14.946,23	106,90	100,40	122,30
7. Ogrevanje, razsvetljava	18.500,44	12.934,45	11.024,06	22.855,24	15.438,30	13.142,73	101,30	100,20	101,60
8. Gospodinjska oprema	11.455,85	6.066,02	0,00	13.624,22	7.041,50	0,00	102,00	100,40	104,10
9. Higiena, zdravstvena nega	13.915,20	11.704,03	8.095,89	15.663,14	13.043,83	9.417,12	104,40	100,30	105,90
10. Izobr., kultura, razvedrilo	25.206,64	10.514,27	6.261,39	28.552,06	11.724,76	6.441,38	103,50	100,10	108,60
11. Prometna sr. in storitve	28.939,91	10.415,76	4.729,85	35.827,94	13.632,97	5.233,02	101,10	100,10	106,20
12. Razni predmeti in storitve	3.410,06	2.031,30	0,00	4.256,02	2.264,73	0,00	101,80	100,90	107,60
13. Drugi izdatki	36.900,74	8.871,73	7.731,19	39.833,56	9.197,60	7.731,19	101,80	100,90	107,60
SKUPAJ (v SIT)	254.023,70	142.400,35	95.746,66	299.824,68	167.998,55	111.130,85			
Stopnja rasti košaric m.96/IV.96	2,27	2,22	1,97	2,21	2,15	1,89			
Stopnja rasti košaric X.96/IX.96	0,84	0,96	1,17	0,85	0,97	1,20			
Stopnja rasti košaric X.96/XII.95	9,73	10,21	11,76	9,69	10,24	12,01			

Struktura življenjskih stroškov

1. Hrana	19,8	27,4	40,7	20,9	28,4	42,9
2. Pijača	3,2	2,1	3,1	2,8	1,8	2,7
3. Kajenje	2,0	1,9	2,8	1,7	1,6	2,5
4. Oblačila	9,7	10,6	0,8	10,0	11,1	0,7
5. Obutev	2,2	3,0	0,0	2,2	2,9	0,0
6. Stanovanje	8,6	11,0	13,0	8,9	11,2	13,4
7. Ogrevanje, razsvetljava	7,3	9,1	11,5	7,6	9,2	11,8
8. Gospodinjska oprema	4,5	4,3	0,0	4,5	4,2	0,0
9. Higiena, zdravstvena nega	5,5	8,2	8,5	5,2	7,8	8,5
10. Izobr., kultura, razvedrilo	9,9	7,4	6,5	9,5	7,0	5,8
11. Prometna sr. in storitve	11,4	7,3	4,9	11,9	8,1	4,7
12. Razni predmeti in storitve	1,3	1,4	0,0	1,4	1,3	0,0
13. Drugi izdatki	14,5	6,2	8,1	13,3	5,5	7,0
SKUPAJ:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Vir: Statistični urad Republike Slovenije

Izračun: Strokovna služba Sveta ZSSS

KOMENTAR:

V oktobru je inflacija znašala 9,73 %, kar pomeni, da so drobnoprodajne cene v preteklih 12 mesecih porasle za 9,7 %. Cene življenjskih potrebščin pa so se v oktobru povečale za 0,9 odstotka. Od oktobra lani pa so cene v oktobru letos se se te cene povečale za 10,2 %. Torej dvomestna rast indeksa cen!

V zvezi s tem moramo bralce opozoriti na novosti, ki jih napovedujejo Statistični urad Republike Slovenije. Z letom 1998 bo opuščena uporaba indeksa drobnoprodajnih cen kot kazalca inflacije. Zaradi primerljivosti z Evropsko unijo naj bi po letu 1997 tudi v Sloveniji za ocenjevanje inflacije uporabljali indeks rasti cen življenjskih potrebščin in ne več indeksa rasti drobnoprodajnih cen. Leto 1997 bo prehodno, saj bo novevrstni indeks potreben prilagoditi vrstni predpisov in uveljavljene prakse.

Strokovna služba

SINDIKATE BOLJ OVIRAJO NACIONALNE BIROKRACIJE KOT PA EVROPSKA

so Svobodni sindikati tik pred stavko priredili mednarodno okroglo mizo o logi in pomenu delavskega upravljanja, se jo je udeležil tudi WILLY BUSCHAK, član predsedstva Evropske konfederacije sindikatov (EKS). Ljub natrpanemu programu mu odtргali toliko časa, da za naše bralce na kratko predstavil to pri nas pogosto menjano, a ne prav dobro znano mednarodno sindikalno družbo.

Evropska konfederacija sindikatov je bila ustanovljena leta 1973, da bi združila vse evropske nacionalne sindikate brez ozira na ali in kakšne so njihove politične predelitve. Zdaj je v njej 36 nacionalnih sindikalnih organizacij s tem 53 milijonov njihovih članov. Seveda zajema vse zahodnoevropske države pa Turčijo, Malto in Ciper. Lani smo na kongresu spremenili statut in s tem omogočili včlanjevanje tudi sindikalnim centralam iz držav bivšega socialističnega bloka.

Precej široki, odprti pogoji torej. Kaj je osnovni namen, cilj EKS, oziroma kje je njen interes za širjenje?

Tudi po tej plati bi radi spopadli integracijske procese v Evropi. Zato poleg nacionalnih central skozi evropske branžne centre združujemo še posamezne branžne sindikate.

Toliko različnih držav, toliko različna sindikalna pestrost in razen še politična... Vam ne povzroča težav?

Pestrost je res velika, toda saj to velja tudi znotraj posameznih držav. Belgija ima dva različna sindikata, Španija, Francija in Italija po tri, pastir slovenskega sindikalnega pluralizma tudi že okušate. Za nas je pomembno, da sindikati ob vseh razlikah med seboj sodelujejo!

In če ne?

Če sta recimo v neki državi dva sindikata, ki ne sodelujeta ali sta celo sprta že v fazi združitve k EKS, potem pač počakamo.

Le počakate ali ste pripravljeni tudi posredovati, miriti, povezovati?

Praviloma le počakamo, če pa nas sindikati sami zaprosijo za posredovanje, smo seveda pripravljeni vključiti.

Ste takšno povabilo že doživeli?

Že, sindikati v Romuniji in Bolgariji so se zaprosili za arbitražo, ko se niso zmoгли prazumeti o delitvi sindikalnega preženja.

Ste bili pri arbitriranju uspešni?

Smo, povsem.

S sindikalnim premoženjem se zapleta tudi v Sloveniji, grozi celo vmešavanje države. Vas je že kdo poklical, da bi posredovali?

Kolikor vem, iz Slovenije takšna pobuda še ni prišla.

se evropske delavce pod zaščito kolektivnih pogodb

Kakšne pa so sicer vaše temeljne programske usmeritve?

Evropo duši 20 milijonov brezposelnih zaposlovalna politika je ta čas srž našega programa. Prihodnje leto se bo sprejemala evropska pogodba in v EKS hočemo vanjo zavzeti poglavje, ki bo dalo primerno težo evropski politiki zaposlovanja, ki bo ob tem evropski državi določalo skrb za temeljne socialne pravice, jih opredelilo kot iztočljive pred evropskim sodiščem.

V to poglavje, torej točno zapisane v evropski pogodbi, sodijo še nekatere temeljne pravice, recimo do združevanja v sindikate, do uveljavljanja kolektivnih pogodb, tudi stavko, ki lahko seže čez meje posameznih držav.

Zavzemamo se še za zaščito delavcev, njihovih kolektivne pogodbe ne zajemajo, rešimo tistih, ki so zaposleni za določen krajši ali ki delajo le v polovičnem delovnem času. Skratka, vse ki delajo, bi radi zavili pod zaščitni dežnik kolektivnih pogodb.

Hudo zahtevne naloge, ki verjetno, pa naj so še tako argumentirane, niso odvisne le od vaše dobre volje?

»Žal ne, trdo trdo se moramo pogajati z združenji delodajalcev na evropski ravni, da bi omenjeni in podobni socialni standardi postali splošno veljavni in zakonsko zaščiteni.

Pri vsem tem je izredno pomemben še en člen evropske pogodbe, ki naj bi zajamčil razvoj evropskih svetov delavcev, socialni dialog tudi čez državne meje. To še posebej velja za velike koncernne in multinacionalke. Delavce naj bi torej povezovali in njihove akcije koordinirali tudi z evropskimi sveti delavcev.

Socialni dialog v tripartitnem sistemu na evropski ravni!!! Zveni lepo, za

Končno EKS razen pobud in zahtev že ponuja lastne, povsem konkretne zaposlitvene programe, skupne infrastrukturne, komunalne, prometne, okoljevarstvene in podobne projekte.

Evropsko birokracijo kritizirajo predvsem tisti, ki se ne morejo spopasti z lastno

Ko se Slovenija odloča o pridruženju Evropski uniji, nas mnogi politiki strašijo s tem, da gre za okostenelo, neučinkovito, drago in povsem zbirokratizirano združbo. Kakšne so vaše izkušnje?

»Ne bom rekel, da EU ni zbirokratizirana, toda lahko vam naštejem kar nekaj evrop-

Evropo duši 20 milijonov brezposelnih in ta problem je med temeljnimi nalogami Evropske konfederacije sindikatov.

naša ušesa kar malce idealistično. V Sloveniji te stvari ne stečejo niti znotraj meja, za kar so krivi predvsem delodajalci in vse prevečkrat tudi vlada...

»Brez dvoma je veliko odvisno od odnosa vlad držav, članic Evropske unije. Pogajanja med njimi tečejo in usklajuje jih Evropski parlament.

Uspešno?

Javnost je sindikalnim akcijam v veliko pomoč

»Ko je EKS začela v evropsko pogodbo vključevati poglavje "DELO", je bila prva reakcija popolno nerazumevanje. Sledili so odpori, potem skepsa a zdaj že lahko rečem, da gre za povsem normalno temo.

Spet, ob poznavanju samopašnosti in trdoglavoosti partnerjev, s katerimi se morajo bosti naši sindikati, opisujete tektonske premike miselnosti, ki ste jih dosegli v osupljivo kratkem času...

»EKS je res veliko dosegla, tudi z velikimi političnimi pritiski. Posebej pa bi rad poudaril javnost našega delovanja oziroma veliko pomoč javnosti.

Ste lahko bolj natančni?

»Širom Evrope smo prirejali javne proteste, različne manifestacije, prireditve vseh možnih oblik in razsežnosti vse do opozorilnih stavk. Odziv javnosti je bil velik in pomoč naklonjenega javnega mnenja neprecenljiva.

Ob tem pa moram povedati, da nam je bil Evropski parlament resnično velik zaveznik!

Govorite res vedrogledo. Ste potemtakem že zmagali?

Doslejšnji uspehi moje vedroglede opravičujejo, bo pa stvar gotovo še zelo težka. Morda bo treba organizirati tudi splošno opozorilno stavko na evropski ravni. Že lani smo imeli skupen dan sindikalne akcije, ki se je sicer od države do države različno manifestiral, toda vse aktivnosti, od veselice do stavk, so potekale hkrati, istočasno in usklajeno v prid skupnemu cilju.

Kateremu točno?

»Dan sindikalne akcije je takrat podprl pobudo EKS, naj politika zaposlovanja postane del evropske pogodbe.

Tako široke in korenite aktivnosti že na stopnji pobude?

»Tako je tudi prav! Vse te aktivnosti se bodo seveda le še stopnjevale in dosegle vrh, ko bo pobuda dozorela v zahtevo. Pogajalski partnerji morajo pač vedeti, da mislimo resno.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije organizira izobraževalni seminar DELAVSKI PREDSTAVNIKI V NADZORNIH SVETIH GOSPODARSKIH DRUŽB

Namen izobraževalnega seminarja je usposobitev članov nadzorne sveta, ki jih je izvolil svet delavcev. Zaradi pomembnosti in odgovornosti funkcije se morajo člani nadzornih svetov usposobiti za učinkovito zastopanje delavskih interesov v nadzornih svetih gospodarskih družb.

Seminarja se lahko udeležijo le člani sindikatov, ki so združeni v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije.

Čas: Seminar bo izveden v dveh delih, in sicer:

- prvi del: 25. 11. in 26. 11. 1996 - drugi del: 16. 12. in 17. 12. 1996.

Kraj: Sindikalni izobraževalni center Radovljica, Gradnikova 1

VSEBINA

I. DEL

Ponedeljek, 25. novembra 1996 od 9.30 do 9.45 ure
UVOD V SEMINAR: Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri Svetu ZSSS od 9.45 do 13.00 ure

Tema I: TEMELJNI POJMI IZ DELNIŠKE ŠOLE

- korporacijsko pravo – s poudarkom na delniški družbi
- osnovni pojmi DD: delničar, dividenda, organi idr.
- partnerska DD – organizacijska oblika
- organiziranje delničarjev danes v Sloveniji
- aktivno lastništvo

Predavatelj: prof. dr. Krešo Puharič, predavatelj na EF, Ljubljana, ekspert za mednarodno gospodarsko pravo

od 13.00 do 14.30 ure – ODMOR

od 14.30 do 16.45 ure

Tema II: TRG VREDNOSTNIH PAPIRJEV

- pojem vrednostnih papirjev
- borze vrednostnih papirjev
- dividendna politika in odgovornost uprave

Predavatelj: Leonardo F. Peklar, dipl. iur., direktor Sociusa d.d., Ljubljana, ekspert za področje mednarodnih papirjev, nosilec številnih projektov lastniškega preoblikovanja

Torek, 26. novembra 1996 od 9.00 do 12.15 ure

Tema III: NADZORNI SVETI V RAZMERJU DO UPRAVE, SKUPŠČINE IN SVETA DELAVCEV

- vloga, sestava in vsebina dela NS v prehodnem obdobju in dokončno imenovanje v NS
- praksa doma in primerjava s tujino
- formalnopravna ureditev NS
- NS v razmerju do drugih ključnih organov v delniški družbi
- nagajevanje in odgovornost članov NS

Predavatelj: Franc Sladič, dipl. politolog, direktor Agencije za kadre, Socius d.d., Ljubljana, nosilec pomembnih mednarodnih projektov s področja lobiranja ipd.

od 12.15 do 13.45 ure – ODMOR

od 13.45 do 16.00 ure

Tema IV: LETNO POROČILO

- vsebina, pomen ter zakonska utemeljitev letnega poročila
- elementi letnega poročila
- oblikovanje letnega poročila

Predavateljica: mag. Cvetka Peršak, finančna izvedenka, cenilka podjetij

II. DEL

Ponedeljek, 16. decembra, 1996 od 9.00 do 12.15 ure

Tema I: PODJETNIŠKA IN MENEDŽERSKA FILOZOFIJA

- pojem podjetništva in menedžerstva
- poslovna vizija
- način podjetniškega razmišljanja, vrednote in lastnosti
- podjetnik in odgovornost
- prehod v menedžersko funkcijo

Predavatelj: prof. dr. Bogo Kovač, predavatelj na EF, Ljubljana, avtor več strokovnih del

od 12.15 do 13.45 – ODMOR

od 13.45 do 16.00 ure

Tema II: POSLOVNI NAČRT

- poslovni načrt kot orodje podjetniškega načrtovanja
- osnove podjetniškega izhodišča pri oblikovanju poslovnega načrta
- strukturni elementi poslovnega načrta
- praktična uporabnost

Predavatelj: doc. dr. Boris Šuštar, predavatelj na EF, Ljubljana, specialist za področje poslovnega načrtovanja

Torek, 17. decembra 1996 od 9.00 do 12.15 ure

Tema III: TRG DELOVNE SILE, KADROVSKA STRATEGIJA IN RAZVOJ KADROV

- pojem trga delovne sile
- vzvodi dela na trgu delovne sile pri nas in v razvitem svetu
- krmljenje človeških virov v gospodarskih družbah
- pogled v bližnjo prihodnost

Predavatelj: prof. dr. Jože Florjančič, dekan Fakultete za organizacijske vede, Kranj

od 12.15 do 13.45 ure – ODMOR

od 13.45 do 16.00 ure

Tema IV: USPEŠNO VODENJE PROJEKTOV

- projektno vodenje kot način realizacije poslovne strategije in definicija projekta, določitev aktivnosti in interaktivnosti
- organizacija in matrika odgovornosti
- oblikovanje projektnih timov
- metodologija mrežnega planiranja

Predavatelj: doc. dr. Jure Kovač, zaposlen na FOV Kranj, zunanji sodelavec EPF Maribor

METODE DELA: predavanja, intenzivno sodelovanje udeležencev, igranje vlog. Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana, najkasneje do 18. novembra 1996. Seminar bomo izvedli, če bo najmanj 25 prijav. Če bo prijav več, bomo preostale prijavitelne uvrstili na naslednji seminar. Kotizacija za seminar, ki vključuje tudi strokovno gradivo, znaša 40.000 SIT za posameznega udeleženca. Prijavnici za seminar je treba priložiti tudi potrdilo o plačani kotizaciji (kopijo virmana). Kotizacijo nakažite na ZR Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, št. 50101-678-47511. Na virmanu pod namenom nakazila dodatno pripišite "Seminar III, sklic na številko 08". Za udeležence, ki želijo biti nastanjeni v SIC Radovljica, je treba to navesti v ustrezni rubriki na prijavnici. Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC (polni penzion v dvoposteljni sobi je 5.000 SIT). Dodatna pojasnila v zvezi s tem seminarjem dobite pri Vandi Rešeta, telefon 061/316-489, in pri Klari Šimic, telefon 061/13-10-156.

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri Svetu ZSSS

PRIJAVNICA

ZA IZOBRAŽEVALNI SEMINAR "DELAVSKI PREDSTAVNIKI V NADZORNIH SVETIH GOSPODARSKIH DRUŽB" ki bo 25.11. in 26. 11.1996 ter 16.12. in 17.12.1996

Ime in priimek: Datum rojstva:

Izobrazba:

Naslov doma:

Zaposlitev: naziv in naslov družbe:

- delovno mesto:

Član sindikata dejavnosti Slovenije:

Član nadzornega sveta (naziv in sedež družbe):

Telefonska številka: - doma: - v službi:

OPOMBA: Med seminarjem bo udeleženec nastanjen v SIC Radovljica (obkrožite): DA NE

V dne Žig in podpis odgovorne osebe:

Zmeren optimizem v načrtih Gorenja

ZA DOBIČEK SE BO TREBA POŠTENO POTRUDITI

Medtem ko načrtovanje gospodarskega razvoja in z njim povezanega proračuna in javne porabe ostaja v senci letošnjih volitev, podjetij največji politični dogodek leta v deželi ne ovira pri kovanju načrtov. V Gorenju na primer je poslovodstvo že objavilo tako imenovano 'letno plansko pismo 1997', ki bo vodilo Gorenjeve družbe pri sestavi planskih dokumentov za prihodnje leto. V Gorenju pričakujejo v prihodnjem letu soliden poslovni rezultat, so zapisali v omenjenem dokumentu, čeprav poslovno okolje ne bo prav prijazno.

Kaj je soliden poslovni rezultat v neprijaznem okolju? V Gorenju, ki skoraj vse svoje izdelke trži na tujem, pretežno v Evropi, opirajo svoj razvoj na napovedi o zelo umirjeni gospodarski rasti v Evropi v prihodnjem letu. Upajo na umirjanje cen surovin in reprodukcijskega materiala na svetovnem trgu in na nizke cene strateških surovin do sredine prihodnjega leta. Možno je nadaljnje zgoščanje distribucije, ki želi obvladovati nabavni in prodajni trg. Konkurenca iz vzhodnih evropskih držav bo močnejša. Ob nadaljnjem združevanju tako proizvajalcev kot prodajalcev in zaradi zniževanja cen surovin je moč pričakovati tudi pritiske na zniževanje cen izdelkov bele tehnike.

Cilji Gorenja so v takem okolju naslednji: stopnja dobička naj bi bila enoodstotna, donos kapitala 3,6-odstoten. Izdelali naj bi 1,64 milijona velikih gospodinskih aparatov in jih toliko tudi prodali. Produktivnost naj bi povečali za 6 odstotkov, deloma tudi na račun za dva odstotka manjšega števila zaposlenih. Število zaposlenih naj bi se znižalo predvsem na račun delavcev v režijskih službah. V prihodnjem letu bo Gorenje investiralo največ do višine obračunane amortizacije. Vlagalo bo samo v projekte, ki bodo vrnil denar v najkrajšem času. Plače naj bi izplačevale v skladu s kolektivno pogodbo.

Te rezultate bo moč doseči, če bodo v Gorenju izpeljali nekaj nunihih nalog. Kot piše v 'pismu', bodo morala biti prodajna politika še bolj

prodorna na dosedanjih trgih, izkoristiti pa bo treba tudi možnosti za prodajo na trge držav, nastalih iz nekdanje Jugoslavije. Vzhodni Evropi bo treba vrniti udarec na njenem ozemlju. V Gorenju menijo, da bo treba preveriti ustreznost dosedanjih dobaviteljev — nabavne cene bi radi znižali za dva odstotka. Zaloge želijo zmanjšati za 7 odstotkov. Spremeniti pa hočejo tudi sestav prihodkov. Povečal naj bi se delež prihodkov od storitev, sestavnih delov in orodjarstva ter strojegrarnje na skupno 12 odstotkov celotnega prihodka. Delež prihodka od velikih gospodinskih aparatov naj bi se zato zmanjšal na 88 odstotkov celotnega prihodka. Na ugoden poslovni izid naj bi vplivalo tudi novo, stimulatívno nagrajevanje zaposlenih, ki ga v Gorenju že nekaj časa izpopolnjujejo. Zraven sodi nu projekt načrtovanja kariere.

M. L., B. R.

V Gorenju načrtujejo proizvodnjo in prodajo 1,64 milijona velikih gospodinskih aparatov, enoodstoten dobiček in dva odstotka manj zaposlenih.

Delavski direktorji v praksi

Polemike o položaju in vlogi delavskega direktorja, ki so se začele že pred sprejetjem zakona o sodelovanju delavcev v upravljanju gospodarskih družb leta 1993, ne poenotajo. Praksa pa ubira svoja pota. Položaj in vloga delavskega direktorja sta odvisna predvsem od razumevanja te vloge in od potreb in moči različnih skupin, ki kakorkoli vplivajo na delo delavskih direktorjev. Pogledi pravnikov in drugih strokovnjakov, sindikatov, teoretikov delavskega soupravljanja in poznavalcev razmer v tujini se razlikujejo med seboj glede zakonske opredelitve funkcij delavskega direktorja.

Nenatančne opredelitve

V upravah slovenskih gospodarskih družb je za zdaj malo

ZASTOPNIKI DELAVCEV, KONSTRUKTIVNI ČLANI UPRAVE, OBOJE?

delavskih direktorjev. Zakon o sodelovanju delavcev v soupravljanju pa njegove vloge ne opredeljuje dovolj natančno. Glede pristojnosti in imenovanja delavskega direktorja ta zakon ni usklajen z zakonom o gospodarskih družbah. Prav tako še manjka avtentični komentar zakona o soupravljanju, ni pa tudi še sodne prakse s tega področja. Tudi to, da je ta funkcija v slovenskem gospodarstvu nova, je vplivalo na nenatančnost zakonodaje in na različne poglede na vlogo delavskega direktorja.

Delavski direktorji kot člani uprav družb predstavljajo interese zaposlenih in jih uresničujejo. Hkrati pa upoštevajo tudi koristi drugih deležnikov podjetja. Njihova naloga je tudi prispevati k izboljševanju materialnega in socialnega položaja delavcev. Slovenski delavski direktorji ob tem menijo, da morajo nujno tesno in konstruktivno sodelovati z vsemi zaposlenimi, svetom delavcev in sindikati kot predstavniki delavcev. Navsezadnje delavskega direktorja predlaga v upravo družbe svet delavcev, ki lahko vpliva tudi na njegovo razrešitev.

Vprašljivost imperativnega mandata

V zadnjem času se vse bolj uveljavlja tako imenovani imperativni mandat delavskih direktorjev v razmerju svet delavcev — delavski direktor. Tak mandat lahko pomeni, da postane delavski direktor zgolj prenašalec stališč sveta delavcev in izključno njegov predstavnik. Če delavski direktor ne bi izpolnjeval navodil sveta delavcev, bi ga ta lahko odpoklical, oziroma predlagal njegovo razrešitev. To pa bi močno ogrozilo njegovo konstruktivno delovanje v upravi gospodarske družbe

Interesno združenje

Da bi svojo vlogo razjasnili in natančno opredelili, predvsem pa, da bi učinkovito opravljali svoje delo in svojo vlogo seznanjali tudi javnost, so slovenski delavski direktorji že imenovali iniciativni odbor za ustanovitev interesnega združenja. Osnovne naloge združenja bodo izobraževanje in usposabljanje, izmenjava izkušenj, svetovanje, skupen nastop, seznanjanje javnosti s položajem in delovanjem, tesno sodelovanje s sindikati in združenji delodajalcev, medsebojna pomoč in zaščita interesov.

in ga celo postavilo v protisloven položaj. Vse skupaj bi slabo vplivalo na delovanje uprav družb.

Vpliv na kadrovske in socialne zadeve

Slovenski delavski direktorji menijo, da bi svojo vlogo kot člani uprave in zastopniki interesov zaposlenih lahko uspešno opravljali, če bi mogli v večji meri vplivati na kadrovske in socialne zadeve podjetij. Te zadeve so tudi v srži zanimanja delavcev. Doslej so delavski direktorji predvsem informirali, usklajevali interese, zmanjševali socialne napetosti in uveljavljali interese zaposlenih v upravah družb in tudi v nadzornih svetih.

Uveljavljanje te sorazmerno nove in redke vloge, sprememba položaja zaposlenih in druge spremembe spremljajo različne zahteve in zelo velika pričakovanja, ki največkrat nimajo podlage ne v zakonu o soupravljanju, ne v zakonu o gospodarskih družbah in ne v dejanskih razmerah v družbah.

Delavski direktorji so prepričani, da bi bilo smotno natančneje opredeliti njihov položaj in vlogo ter hkrati upoštevati določila o delu v upravi iz zakona o gospodarskih družbah. Posledica nejasnosti v zakonu o soupravljanju in v praksi je lahko predvsem odpor delodajalcev zoper imenovanje delavskih direktorjev in nerazumevanje njihovih vloge. Temu bi se izognili tudi, če bi hkrati natančneje razmejili vlogo sveta delavcev in drugih oblik organiziranosti ter delovanja sindikatov. Delavski direktorji se zavzemajo tudi za izenačitev statusa delavskega direktorja z drugimi člani uprave glede dejanskega položaja, pristojnosti in odgovornosti, ki večje vse člane uprave gospodarske družbe.

Povzel B. R.

Strah razjeda tudi duše šefov (5.)

SE JE DRŽAVA USTREZNO ODZVALA NA ODPOVED SKP?

Piše: Rudi Kropivnik

Predsednik vlade je ob odpovedi SKP opozoril na tuje izkušnje, ki so pokazale, da lahko radikalni posegi v osebne prejemke na nekaterih sektorjih povzročijo blokado sistema. Menil je, da so delodajalci med tranzicijo delali kompromise glede plač in da zdaj mislijo, da lahko popolnoma spremenijo obnašanje. Vlada ne namerava prevzeti odgovornosti za posledice odpovedi SKP, je pa pripravljena pomagati pri pogovorih med socialnimi partnerji. Novo stališče GZS, naj se s predstavniki delodajalcev in sindikatov podpiše aneks o podaljšanju veljavnosti SKP, najdlje do aprila 1997, je po mnenju predsednika vlade Drnovška približevanje sindikalnim stališčem, zato je sindikate pozval, naj ne zaostrujejo položaja in naj sprejmejo ponujeni kompromis.

Predsednik vlade se je torej zopet postavil v vlogo nevtralnega opazovalca, ki je dobrohotno pripravljen pomagati pri reševanju nastalega problema. Verjetno mu je takšna vloga zelo pri srcu in jo v glavnem dobro igra. Njena pomankljivost pa je, da ni vedno produktivna. Namreč, ne glede na to, po kakšni poti in do kakšnih sprememb SKP bo prišlo, bo slabo za slovensko gospodarstvo in družbo, če si ne bomo vsi prizadevali za stalno izboljševanje mednarodne konkurenčne sposobnosti slovenskega gospodarstva. Trčenje interesov ob odpovedi splošne kolektivne pogodbe je samo eden od vidikov konkurenčne sposobnosti. Vsi vidiki so medsebojno povezani, kot vedno posoda, zato ima vlada še kakšno pomembno vlogo pri reševanju nastalega problema, saj mora predstaviti svojo strategijo trajne-

ga zagotavljanja izboljševanja konkurenčnosti in v tem okviru tudi svoje videnje, kako bi morali ravnati delodajalci in delojemalci. Za vlado bi to morala biti priložnost, da se odločno loti reševanja nekaterih vprašanj, katerih rešitev je doslej odlagala.

Ne mislim, da vlada doslej ni ničesar koristnega napravila za izboljšanje konkurenčnosti. Gre za to, kaj bi lahko bolje napravila in kaj bi lahko še storila, pa doslej ni. Tudi nisem za večanje naše konkurenčnosti z devalvacijo, saj iz lastnih in tujih izkušenj vemo, da se rezultati vsakokratne devalvacije izničijo. Razen tega bi devalvacija tolarja za zelo dolgo časa pokvarila naš že doseženi ugled v svetu. Vsako potezo držav v tranziciji obravnavajo v svetu veliko strožje kot poteze tradicionalnih tržnih gospodarstev.

V nekaterih državah spremljajo in proučujejo mednarodno konkurenčno sposobnost svojega gospodarstva stalno in sistematično. Pri nas za kaj takega še nismo dozorili. Za to stalno skrbijo izvozniki, gospodarstvo in družba pa sta še vedno otroka aktivistične filozofije: ko problem postane zadosti žgoč, začneta iskati kratkoročne rešitve, odpravljata posledice (kar je lažje), pri odpravljanju vzrokov se pa prehitro utrudita. Pri takšnem ravnanju ni mogoče spremeniti niti načina razmišljanja, niti vedenja, kaj šele ravnanje v vseh družbenih plasteh, da bi stalno skrbeli za vedno večjo učinkovitost, varčnost, za usmerjanje prihrankov v gospodarstvo namesto v porabo itd. Nekdo mora biti za takšno ravnanje zgled. Zgledi vlečejo, ali ne? Država je bila doslej slab zgled tako pri plačah (začeli so poslanci) kot pri neracionalnem

trošenju denarja in neprofesionalnem delu, ki povzroča velike nepotrebne stroške.

Vlada se ni mogla odločiti, da bi izboljšovala konsistentno industrijsko politiko. Preveč se je zanašala, da bo tržni mehanizem rešil vse razvojne probleme. Vendar bodo zaradi trenutnih težav oziroma ob dosednji praksi vlade, da prepozno ukrepa, propadla podjetja, ki imajo sicer dober izgled za bodočnost. V razvitih državah kljub priseganju na delovanje trga, tudi država preišči posega z različnimi ukrepi v gospodarstvu dogajanja in sicer tako, da po eni strani varuje domače gospodarstvo pred prehudo tujo konkurenco, po drugi pa skrbi za izboljševanje konkurenčne sposobnosti lastnega gospodarstva. Podjetnik mora vnaprej in dolgoročno vedeti, kakšne pogoje bo imel za modernizacijo osnovnih sredstev in za inovacijo svojih izdelkov, da bo lahko izboljšal lastno konkurenčno sposobnost in s tem prispeval tudi k boljši konkurenčni sposobnosti celega gospodarstva.

Mi smo zelo ponosni na uravnoteženi proračun. Tako bi moralo ostati tudi v bodoče za klasično proračunsko porabo. Vendar bi se splašalo izdelati tudi oceno, kako bi dolgoročno vplivalo na razvoj slovenskega gospodarstva in na financiranje proračuna, če bi si za nekaj let privoščili namenski primankljaj v proračunu, s katerim bi spodbujali naložbe v tehnološko prenovo gospodarstva. Kaj pa, če bi nekoliko upočasnili izgradnjo avtocest ter porabili tako prihranjena sredstva za financiranje sprememb gospodarske sestave in njeno modernizacijo?

Kako pri nas varujemo lastno gospodarstvo pred prehudo in pogostokrat tudi nelegalno konkurenco (izdelki so npr. napačno deklarirani)? Jasnó je, da moramo liberalizirati uvoz, vendar morajo imeti naša podjetja dovolj časa za prilagoditev. Lahko bi več napravili za sklenitev čim bolj asimetričnih trgovinskih sporazumov v našo korist. Marsikaj se da napraviti tudi z neparirsko zaščito. Te možnosti za zaščito domačega blaga na domačem trgu so doslej še premalo izkoriščene.

Verjetno bi bilo poučno, če bi nekoliko bolj natančno analizirali, koliko denarja iz osebnih prejemkov prebivalstva gre v prihranke, koliko v gospodarske naložbe, koliko se ga porabi za nakupe domačega in uvoženega blaga itd. Letos smo bili priče vsedravnih propagand za domači turizem "Imejmo se fajn". Zakaj ne bi podobne aktivnosti organizirali tudi za prodajo domačega blaga? Podobna prizadevanja je zaslediti tudi v bolj razvitih državah kot je naša.

S temi opazkami sem skušal opozoriti, da se da vplivati na izboljšanje položaja gospodarstva na veliko načinov. Konflikt v zvezi z SKP pomeni, da lezemo v hudo krizo, iz katere se bomo izvlekli brez hujših posledic le, če bomo opravili vsestransko mobilizacijo vseh človeških, finančnih in materialnih zmogljivosti. To naj bi bila poglobljena naloga vlade in v tem okviru potem tudi vloga, ki jo mora odigrati pri pogajanjih med socialnimi partnerji. Samo eventualna korekcija SKP in majhno znižanje prispevnih stopenj sta premalo.

KRUH ZA 14.000 BREZPOSELNIH

Program samozaposlovanja, ki ga izvaja republiški zavod za zaposlovanje, je pri nas ena najbolj uspešnih oblik pomoči brezposelnim. V obdobju 1991-1995 se je v program samozaposlovanja vključilo več kot 52.000 oseb. Program razvijajo na dveh področjih: področju izobraževanja in svetovanja ter kot finančno pomoč na začetku poslovanja. Svetovne izkušnje kažejo, da se največ novih delovnih mest odpira prav v malem gospodarstvu, kar je moč pričakovati tudi pri nas.

Samozaposlitvena podjetja pomenijo v zadnjih petih letih ključni del slovenskega »podjetniškega booma«, čeprav je program v celoti zajel le kakšnih 10 odstotkov množice uradno registriranih brezposelnih v vlogi ustanoviteljev in nadaljnjih 10 odstotkov v vlogi redno zaposlenih v nastalih samozaposlitvenih enotah. Od vseh vključenih v ta program jih je v petih letih okrog 14.000 s samozaposlitvijo rešilo svojo eksistenčno stisko. Poleg tega pa so mnogi v ustanovljenih samozaposlitvenih enotah zaposlili v povprečju po dva in pol, mnogi pa tudi po pet in več delavcev.

Po obsegu prometa so to pretežno manjša podjetja, vendar se obseg njihovega poslovanja povečuje. Hkrati se izboljšujejo tudi finančni rezultati, saj so napovedi o dobičku ali vsaj izravnanim rezultatu za lanske leto bistveno boljši kot leto poprej. Čeprav se v povprečju te enote uvrščajo med manjše enote malega gospodarstva, postajajo vse bolj zanimive in poslovno stabilnejše.

lovne sile, tudi če se ne bodo odločili za lastno samozaposlitveno enoto.

Republiški zavod za zaposlovanje omogoča brezposelnim tudi poglobljeno usposabljanje v različnih delavnicah in na voljo so jim tudi svetovalci za posamično svetovanje.

finančna pomoč pomeni v povprečju le 21 odstotkov vsega vloženega kapitala za ustanovitev samozaposlovalne enote, preostali denar morajo ljudje zbrati sami.

V raziskavi o uspešnosti programa pospešenega samozaposlovanja in podjetništva med brezposelnimi

Pospeševanje samozaposlovanja v letih 1991-1995

Vsebina pomoči	Število vključenih oseb					SKUPAJ
	1991	1992	1993	1994	1995	
Informiranje in motiviranje	1.450	3.600	5.100	1.351	1.078	12.579
Različne oblike usposabljanja	850	1.410	4.313	2.728	3.396	12.697
Individualno svetovanje	470	1.577	3.256	2.836	3.970	12.109
Finančna pomoč ob realizirani samozaposlitvi	1.831	2.373	3.494	3.716	3.211	14.625
SKUPAJ	4.601	8.950	16.163	10.631	11.298	52.010
Delež glede na povprečno število brezposelnih oseb (v %)	6,12	8,72	12,52	8,36	9,30	

In kje dobijo brezposelni potrebna znanja? Program pospeševanja samozaposlovanja poteka v obliki seminarjev, kjer razvijajo podjetniško miselnost, se seznanijo z mehanizmi delovanja podjetniške družbe in se s tem pripravijo za uspešnejše nastopanje na trgu de-

Vsem tistim brezposelnim, ki vztrajajo pri iskanju samozaposlitve, zavod finančno priskoči na pomoč ali z dokapitalizacijo denarnega nadomestila (okrog 6.000 mark v enkratnem znesku) ali z nepovratnimi sredstvi (šest zajamčenih plač oziroma okrog 2.000 mark). Takšna

v Sloveniji so zajeli 205 udeležencev programa, ki so se dejansko samozaposlili, in 99 tistih, ki se po uvodnem seminarju niso odločili za sodelovanje v programu. Kar 67 odstotkov anketiranih je bilo moških in le 33 odstotkov žensk. V program se je vključilo največ brezposelnih s končano poklicno in srednjo šolo (68 odstotkov) in v srednji starosti (od 35 do 45 let), ki imajo za seboj že znatno delovno dobo.

Slovenski programi pospeševanja samozaposlovanja so po vsebini zelo podobni primerljivim v razvitejših državah. Razlikujejo se po tem, da so tam namenjeni predvsem mladim brezposelnim, pa tudi po tem, da jih druge države izdatneje finančno podpirajo in novim podjetnikom lajšajo zagon z večjimi subvencijami in večletnimi davčnimi olajšavami.

M. F.

KOLEKTIVNA POGODBA ZA MEDICINSKE SESTRE

Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije, ki deluje poltretje leto in šteje okrog 6500 članov, je ob koncu oktobra poslal pristojnim ministroma (dr. Božidarju Voljču in Tonetu Ropu) predlog poklicne kolektivne pogodbe za poklic medicinske sestre. Zdaj veljajo v Sloveniji le tri poklicne pogodbe, za novinarje, zdravnike in strojevodje, po novem pa naj bi dobili še poklicno pogodbo za medicinske sestre, če bosta pristojni ministrstva ponudbo sprejela. Zdaj zajema to področje panožna kolektivna pogodba za zdravstvo in socialno varstvo. V sindikatu so kolektivno pogodbo že sedaj oddali zato, da bi lahko začeli pogajanja z vlado takoj po volitvah.

Kolektivna pogodba za zaposlene v zdravstveni negi naj bi zaobsegala vse posebnosti poklica zdravstvenega tehnika in medicinske sestre, ki je - kot je dejala Jelka Černivec, predsednica sindikata - ob človeku vse od njegovega rojstva pa do smrti, pri bolniku pa štiriindvajset ur na dan, vse dni v letu.

Takšna kolektivna pogodba bi urejala položaj več kot 12.000 zaposlenih v zdravstvenih in socialnih zavodih ter bi veljala za vse javne zdravstvene zavode in zasebnike, ki zaposlujejo medicinske sestre. Podrobno naj bi opredeljevala tista vprašanja, s katerimi se sestre vsakodnevno srečujejo: nadomestila odsotnosti, izobraževanje, prehrana med delom, varstvo pravic delavcev, plače... Skratka, s poklicno kolektivno pogodbo želijo medicinske sestre doseči boljše vrednotenje vseh posebnih pogojev dela, ki jih v zdravstvu ni moč odpraviti. Kolektivna pogodba je po mnenju sindikata zelo pomemben korak na poti k povrnitvi ugleda poklica medicinskih sester.

Najpomembnejše področje predlagane kolektivne pogodbe za medicinske sestre so prav gotovo plače oziroma tako imenovani tarifni del. Sindikat predlaga večji razpon količnikov, in sicer od 1,75 do 4,20 (zdaj 2,65). Količnik 1,75 bi veljal za bolničarje, količnik 2,65 pa za višjo medicinsko sestro. Srednja medicinska sestra, ki prejema zdaj plačo po količniku 2,20 (okrog 66.000 tolarjev bruto), naj bi po novem dobivala plačo po količniku 2,60 oziroma 15 do 20 odstotkov več kot sedaj. Negovalke, ki imajo nižjo izobrazbo, niso vključene v ta sindikat.

Sindikat delavcev v zdravstveni negi je prejšnji mesec podpisal tudi sporazum s Fidesom, sindikatom zdravnikov in zobozdravnikov. Predstavniki obeh sindikatov

Jelka Černivec, predsednica sindikata delavcev v zdravstveni negi

so ugotovili, da večina projektov in stališč, ki jih zastopajo eni in drugi v pogajanjih z delodajalci, v ničemer ne ogrožajo interesov drugega. Z vzajemno podporo naj bi si oboji zagotovili boljše pogajalske pozicije. Sodelovanje naj bi koristilo obojem, tako pri pogovorih z vlado in drugimi nosilci oblasti kot tudi pri izvajanju konkretnih akcij na terenu. Oboji menijo, da poklica medicinske sestre, podobno kot zdravniškega, zaradi narave dela ni moč obravnavati po enakih kriterijih, kot druge poklice v negospodarstvu.

O sodelovanju z drugimi sindikati s področja zdravstva pa je predsednica Jelka Černivec na tiskovni konferenci rekla: »Ponujali smo roko, a večjih rezultatov nismo dosegli. Z naše strani smo bili vedno pripravljeni sodelovati. Čas bo prinesel svoje...«

M. F.

DROBTINE

Kapitalski sklad

Po zadnjih podatkih ima kapitalski sklad, ki je udeležen pri lastninjenju družbenega premoženja, osnovni kapital v višini 13,4 milijarde tolarjev. Sklad je bil ustanovljen na podlagi sprememb zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in naj bi v prihodnje ustvarjeni dobiček nakazoval skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja kot dodaten vir za izplačevanje pokojnin. Edini delničar sklada je Republika Slovenija, je pred kratkim na svoji prvi seji sklenila 15-članska skupščina kapitalskega sklada. Predsednik skupščine je Janez Kopač.

Pokojninski primanjkljaj

Iz bilančnih podatkov Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije je razvidno, da v letošnjih osmih mesecih doseženi prihodki niso pokrivali skupnih odhodkov in da je zavod »pridelal« za 746,8 milijona tolarjev izgube. Od tega zneska je odpadlo na tekoči primanjkljaj 736,3 milijona tolarjev in 10,5 milijona tolarjev na še nepokriti primanjkljaj iz lanskega leta. Razlogi za primanjkljaj so, poleg letošnjega dvakratnega znižanja prispevne stopnje delodajalcev, tudi prepočasni prilivi proračunskega denarja. Ob koncu letošnjega leta predvidevajo v pokojninski blagajni kar za 105 milijard tolarjev primanjkljaja.

Poškodbe pri delu

V prvem trimesečju letošnjega leta je bilo v Sloveniji 3541 poškodb pri delu. Največ jih je v starosti od 25 do 49 let, med poškodovanci pa prevladujejo v veliki večini (80 odstotkov) moški, saj so praviloma zaposleni na delovnih mestih, na katerih so nevarnosti za poškodbe pri delu večje. Najbolj izpostavljene za poškodbe pri delu so dlani, saj je na njih 34 odstotkov vseh poškodb. Na drugem mestu so noge s 25 odstotki, na tretjem pa roke s 16 odstotki. Pri vzrokih nastankov poškodb je na prvem mestu zdrs, kar pomeni, da so prehodne transportne poti, stopnišča in prehodi takšni, da bi jih kazalo natančneje pregledati in popraviti.

Socialni sporazum z Nemčijo

Slovenska in nemška delegacija sta prejšnji teden v Bonnu dokončno uskladili besedili sporazuma o socialni varnosti med obema državama. Sporazum, ki bo začel predvidoma veljati ob koncu prihodnjega leta, ureja področja pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega varstva in otroških dodatkov. Naša stran je dosegla, da pri izplačevanju otroških dodatkov veljajo za naše delavce, ki imajo stalno prebivališče in otroke v Sloveniji, enaki predpisi kot za nemške delavce.

Interesov zaposlenih ne smemo podrejevati kapitalu

Na svet sem prišla leta 1952. Sem poročena, imam dva šolajoča se sinova. Zaposlena sem v Iskri Prins, kjer opravljam delo finančne referentke. Končala sem učiteljske, višjo turistično šolo pa le absolutno.

Največ izkušenj sem pridobila s sindikalnim delom. Od leta 1990 sem predsednica Skei v mojem podjetju. Vodim tudi komisijo za ženska vprašanja pri republiškem odboru Skei.

Za poslanko Združene liste socialnih demokratov kandidiram zato, ker sprejemam njen program. Zame so pomembni zlasti poudarki o socialni in pravični državi. Prizadevala si bom, da bo naša država čimbolj normalna, da bo boljše skrbela za delavce, upokojeince in mladino. Računam, da me bodo podprle zlasti delavke, vendar tudi moškimi ne branim glasovati zame. Med poslankami in poslanci bom lahko uspešna, seveda če bom izvoljena, tudi zato ker je med sindikatom in politiko veliko stičnih točk. V parlamentu pa želim

pri zlasti zato, da bi lahko vplivala na vsebino zakonov, ki urejajo položaj zaposlenih. Prepričana sem, da zaposleni ne smejo izgubiti več nobene pravice, ne glede na to ali so jo pridobili s kolektivnimi pogodbami ali pa ohranili iz bivšega socialističnega sistema. Nesprejemljivo je namreč, da bi v korist kapitala žrtvovali delavske interese.

Tistim, ki bodo glasovali zame, ne obljubljam ničesar. Pošteno pa si bom prizadevala uresničiti program moje stranke, tudi tisti del, ki zadeva nas ženske. ZLSD ima zelo aktiven ženski forum, ki je v statutu stranke uspel uveljaviti, da mora biti na kandidatnih listah najmanj 30 odstotkov žensk. Tega nima nobena druga stranka.

Sem zelo vztrajna in neposredna, takšna bom tudi kot poslanka. Konkurence znanih imen, ki kandidirajo v moji volilni enoti in okraju, se ne bojim. Tiste, ki si to zasluzijo, le spoštujem.

Adriana Golob

Da bi delavci bili srečnejši

Rodil sem se pred 43 leti v Trbovljah, živim pa v Zagorju. Po končani elektro šoli sem se zaposlil v zagorskem rudniku.

Poleg zaposlitve sem tudi predsednik sindikata Rudnika Zagorje in član predsedstva Sindikata dejavnosti energetike Slovenije (SDE). Za kandidaturu na državnoborskih volitvah sem se določil zaradi težkega položaja zaposlenih in problemov, ki jih mora reševati sindikat. Kandidiram pri Demokratih Slovenije. Če bom izvoljen, bom skušal v parlamentu povezovati delavce in sindikate. Program Demokratske stranke Slovenije so pisali strokovno izobraženi delavci - ker se nanaša na vse sestavine dela, je pisan na kožo vseh zaposlenih.

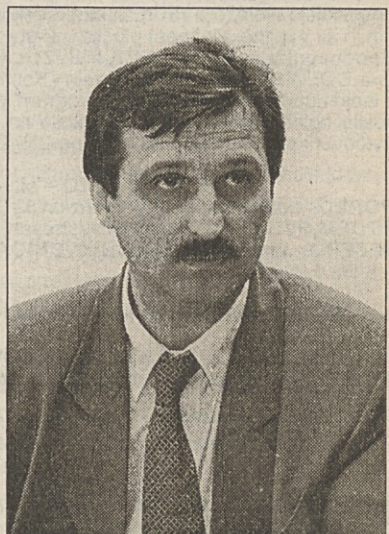
Če bom izvoljen, se bom zavzemal, da bo naša država bolj socialna za vse državljane. Prizadeval si bom za takšne programe zaposlovanja, da bo delo dobilo čimveč tistih, ki so ga izgubili, in mladih, ki ga prvič iščejo. Zaposleni naj za pošteno opravljeno delo

dobijo dostojno plačilo, tako bo najboljše poskrbljeno za njihovo socialno varnost, tudi za varnost njihovih družin.

Spoštovani volilci, z vami delim enako usodo. Poznam vaše težave. Ker živim med vami, sem prepričan, da jih bom lahko učinkovito reševal.

Naredimo korak naprej skupaj!

Roman Perkič

Svobodni Sindikati Slovenije
GREDO NA VOLITVE
DVAKRAT

